

เอกสารวิชาการ (Concept Paper)

กิจกรรมถอดบทเรียน

เรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์
ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์
(Cyber-bullying)

จัดทำโดย กลุ่ม 5

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม
Crime Prevention รุ่นที่ 8
สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
ประจำปี 2568

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ปัญหา รูปแบบและวิธีการที่เกิดขึ้นในประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเหยื่อ ผู้กระทำ และสภาพแวดล้อมที่สำคัญ เพื่อเสนอมาตรการและพัฒนาออกแบบนวัตกรรมในการป้องกันการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) โดยใช้วิธีการศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หนังสือ ตำรากฎหมาย คำพิพากษาของศาล รายงานวิจัย บทความวิชาการ บทความทางสื่อออนไลน์ หนังสือพิมพ์ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับจัดทำแบบสำรวจหัวข้อการศึกษาเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เพื่อนำมาประมวลผลตามหลักทางวิชาการ และทฤษฎีด้านอาชญาวิทยา วิเคราะห์ห้วงภาพข้อมูลดังกล่าวเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไข ปัญหาต่อไป

ผลการศึกษา พบว่า การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) บางกรณีครอบคลุมความผิดตามบทบัญญัติกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นต้น หากแต่บางกรณีอาจจะมีใช้อาชญากรรมทั่วกลับเป็นต้นเหตุนำไปสู่ปัญหาการก่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ ได้ต่อไป อาทิ การหมิ่นประมาท การทำร้ายร่างกาย การพกพาอาวุธปืน การฆ่าผู้อื่น หรือการฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน เป็นต้น ดังนั้น การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) จึงส่งผลกระทบต่อผู้ถูกกระทำ (เหยื่อ) หลายประการ เรียงลำดับความรุนแรงจากน้อยไปหามากดังนี้ 1. ด้านทรัพย์สิน 2. ด้านชื่อเสียง 3. ด้านจิตใจ 4. ด้านร่างกายหรือชีวิต และ 5. ด้านปัจจัยในการก่ออาชญากรรม และผลกระทบจากการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) อาจทวีความรุนแรงจนกลายเป็นปัญหาอาชญากรรมในอนาคตได้ คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา จึงขอเสนอแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ด้วยมาตรการ “4D Cyber-bullying” ประกอบด้วย 1. Deep Policy 2. Deep Talk 3. Deep Record และ 4. Deep Text AI และจัดตั้งหน่วย “eSafety Thailand” ขึ้นในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในสื่อสังคมออนไลน์ และเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันอาชญากรรมและอำนวยความสะดวกในสังคมต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(ก)
ส่วนที่ 1 บทนำ	
1) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2) วัตถุประสงค์	3
3) ขอบเขตของเรื่อง	3
4) คำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ	3
ส่วนที่ 2 เนื้อเรื่อง	
1) ความหมาย รูปแบบของการก่ออาชญากรรม ปัญหาข้อเท็จจริง และแนวทางการแก้ไขปัญหามีอยู่ในปัจจุบัน	4
2) แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	12
3) วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์หวัพาทษเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา	16
ส่วนที่ 3 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	19
ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม	22
ส่วนที่ 5 กิตติกรรมประกาศ	24
ส่วนที่ 6 ภาคผนวก	
1. เอกสารนำเสนอในรูปแบบ one concept paper	
2. รายงานสรุปผลแบบสำรวจหัวข้อการศึกษาเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)	
3. รายชื่อคณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา Crime Prevention 8	

ส่วนที่ 1 บทนำ

1) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกลั่นแกล้ง (Bully) คือการให้ร้าย ยั่วเย้า เยาะเย้ย นินทา ทำให้ผู้อื่นเจ็บปวดทางกายและใจ หรืออื่น ๆ ที่เป็นการกระทำด้านลบซึ่งส่งผลกระทบต่อจิตใจ อาจเกิดขึ้นเพียงเพื่อความสนุกสนาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเพื่อนมักมองกันเป็นเรื่องธรรมดา แต่หากการกระทำนั้นส่งผลให้อีกฝ่ายหนึ่งไม่ได้มีอารมณ์ร่วมหรือรู้สึกสนุกด้วยจนรู้สึกถูกคุกคามส่งผลให้สุขภาพจิตเสียก็จะกลายเป็นการกลั่นแกล้ง (IHLcares, 2563) ปัจจุบันการกลั่นแกล้งเกิดในประเทศไทยในทุกช่วงอายุและทุกสังคมจนถูกจัดอันดับจากสถิติของกรมสุขภาพจิตเกี่ยวกับปัญหาการกลั่นแกล้งของเด็กไทยว่าเป็นประเทศที่มีการกลั่นแกล้งเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากญี่ปุ่น นอกจากนี้ จากการศึกษาของเครือข่ายนักกฎหมายเพื่อเด็กและเยาวชนที่ได้ลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นเรื่องการกลั่นแกล้งความรุนแรงในสถานศึกษาจากเยาวชน 15 โรงเรียน จำนวน 1,500 คน ปรากฏการกลั่นแกล้งทั้งทางร่างกาย การกลั่นแกล้งทางจิตใจ และการกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ภายในสถานศึกษา (กรมสุขภาพจิต, 2563) เกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ ได้แก่ (1) การเคยเป็นผู้ถูกรกระทำมาก่อนจึงระบายความโกรธแค้นเป็นพฤติกรรมกลั่นแกล้งผู้อื่น (2) ความต้องการมีอำนาจเหนือผู้อื่น กระทำการกลั่นแกล้งเพื่อย้ำให้อีกฝ่ายรู้ว่าไม่อาจเทียบเขาได้ (3) การเรียกร้องความสนใจ เพราะความโดดเดี่ยว ขาดการใส่ใจ รู้สึกอิจฉา แปรกแยก และโกรธแค้น และ (4) การเหยียดคนที่แตกต่างจากตัวเอง ซึ่งมีสาเหตุจากความแตกต่างทางเชื้อชาติ สีผิว ความพิการ หรือเพศ โดยมักมีพฤติกรรมเริ่มต้นจากการล้อเลียนซ้ำ ๆ จนเปลี่ยนไปเป็นการกลั่นแกล้งหรือการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมต่อผู้อื่น ทำเหมือนกับว่าคนที่มีความแตกต่างไม่ใช่คน เป็นต้น (bookplus, ม.ป.ป.) ในประเทศไทยการกลั่นแกล้งปรากฏให้เห็นอยู่เสมอและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในสังคมไทยกลับมีหลายครั้งที่ละเลยต่อการแก้ไขและป้องกันปัญหาดังกล่าวอย่างเหมาะสม และมองว่าเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นเพียงชั่วคราวจนอาจกลายเป็นเรื่องปกติและสร้างความชินชาต่อปัญหา และบางกลุ่มคนอาจมองเป็นเรื่องตลกขำขันเพื่อความสนุกสนาน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าปัจจุบันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน จะมีความตื่นตัวและตระหนักถึงภัยและผลกระทบที่ร้ายแรงต่อจิตใจและร่างกายจากการกลั่นแกล้งแล้วแต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และผลกระทบจากภัยดังกล่าวเกิดต่อผู้ถูกลั่นแกล้ง ผู้กลั่นแกล้ง และสังคม ปรากฏตามที่เกียรตินิยม วงศ์จิต (2562) กล่าวว่า การกลั่นแกล้งในโรงเรียนเป็นจุดเริ่มต้นและปลูกฝังเยาวชนเรื่องความรุนแรง ซึ่งมีผลกระทบต่ออารมณ์จิตใจและร่างกาย เยาวชนที่ถูกกลั่นแกล้งมักเกิดอาการเครียด ซึมเศร้า และหากถูกกดดันรุนแรงอาจนำไปสู่การทำร้ายคนอื่นเพื่อแก้แค้น ส่วนนักเรียนที่รังแกคนอื่น เมื่อทำบ่อยครั้งก็จะกลายเป็นความเคยชิน มีปัญหาในเรื่องความก้าวร้าวความรุนแรงต่อผู้อื่น ใช้ความรุนแรงแก้ปัญหา เป็นอันตรายหรืออาชญากรได้ ธาณี ชัยวัฒน์ (2563) ได้กล่าวเกี่ยวกับผลของการกลั่นแกล้งของผู้กระทำไว้ว่าถ้าเริ่มต้นกลั่นแกล้งตั้งแต่เด็ก เมื่อเติบโตขึ้นและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองได้ก็จะติดนิสัยการละเมิดสิทธิของผู้อื่น การกลั่นแกล้งเป็นปัญหาที่จะต้องมีการป้องกันและแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสังคมโดยอาศัยกระบวนการที่เหมาะสมและความร่วมมือจากทุกหน่วยงานและสถาบันในสังคมในการปรับพฤติกรรมเด็ก เยาวชน หรือผู้กระทำ ตลอดจนเหยื่อ เปลี่ยนมุมมองต่อการกลั่นแกล้ง การรังแก และการป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ควรเริ่มต้นสร้างการรับรู้และการป้องกันตั้งแต่สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการหล่อหลอมพฤติกรรม ร่วมกับการดูแลส่งเสริมจากโรงเรียนซึ่งเป็นสถานที่ในการใช้ชีวิตและเรียนรู้สิ่งต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นในสังคม และชุมชนซึ่งต้องร่วมกันสอดส่องดูแลตักเตือนเมื่อพบเห็นพฤติกรรมกลั่นแกล้ง (กนกวรรณ สุภาราญ, 2563) รวมทั้งภาครัฐควรมีมาตรการและบทกฎหมายที่ป้องปรามและลงโทษผู้กระทำผิดหรือผู้ที่มีแนวโน้มจะกระทำผิดอย่างเหมาะสม ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยบนสื่อสังคมออนไลน์ต่อทุกช่วงวัย

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญทำให้การกลั่นแกล้งหรือการกระทำความรุนแรงเปลี่ยนแปลงไปสู่การกลั่นแกล้งผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่มีแพร่หลายในปัจจุบัน จากรายงานวิจัย เอกสารวิชาการ และข่าวสาร การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) สำหรับประเทศไทยมีสถิติและมีแนวโน้มสร้างความรุนแรงและผลกระทบต่อสังคมไทยในทุกระดับ มีอิทธิพลอย่างมากและเป็นส่วนหนึ่งในการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งเป็นพื้นที่สาธารณะรูปแบบหนึ่งในโลกเหมือนจริงที่บุคคลสามารถสร้างตัวตนที่แท้จริงและตัวตนนิรนามในการปฏิสัมพันธ์ (วัชร และ อติพล, 2564) โดยเฉพาะเยาวชนของประเทศ นอกจากนี้จากการรายงานของ We are Social ปี พ.ศ. 2563 คนไทยมีค่าเฉลี่ยการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 9 ชั่วโมงต่อวันและมักให้ความสำคัญกับเนื้อหาบันเทิง และจากการสำรวจเก็บข้อความและการแสดงความคิดเห็นในสื่อสังคมออนไลน์หลายประเภทของ Dtac และ Wisersight พบว่าโลกออนไลน์ของไทยมีข้อความที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นในเชิงรุนแรง แกล้ง ล้อและเหยียดกว่า 700,000 ข้อความ หรือเฉลี่ย 39 ข้อความต่อนาที และมีการส่งต่อข้อความเหล่านี้กว่า 20 ล้านรายการ ซึ่งข้อความและความคิดเห็นส่วนมากพบว่าร้อยละ 36.4 คือด้านรูปลักษณะภายนอก รองลงมาร้อยละ 31.8 ด้านเพศวิถี และร้อยละ 10.2 คือด้านความคิดและทัศนคติที่ไม่ตรงกัน และยังมีความแตกต่างทางศาสนา เชื้อชาติ บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย ฐานะทางการเงิน รสนิยมความชอบ และครอบครัว ฯลฯ (วัชร และ อติพล, 2564) อนึ่ง พฤติกรรมผู้ใช้งานในสื่อออนไลน์และการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ของเยาวชนไทยพบว่า มีมากถึงร้อยละ 48 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้ง โดยมากกว่าค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่ร้อยละ 33 นอกจากนี้ ในร้อยละ 48 มีจำนวนร้อยละ 41 เป็นกลุ่มเยาวชนที่เคยผ่านประสบการณ์การเคยถูกกลั่นแกล้งในสื่อออนไลน์มาแล้ว ส่วนมากเป็นเยาวชนหญิงมากกว่าเยาวชนชาย (Droidsans และ AIS, 2564)

จากสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และสถิติการกระทำที่เคยเกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน ตลอดจนการขาดความตระหนักรู้และความเข้าใจถึงผลเสีย ผลกระทบ และความรุนแรงของกลุ่มผู้กระทำและผู้ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของประเทศในอนาคต อีกทั้งการขาดนโยบายของภาครัฐและกฎหมายเฉพาะในการป้องปรามและป้องกันการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นอย่างก้าวกระโดดในทุกแพลตฟอร์มโดยขาดความเข้าใจและวิจรณ์ญาณในการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่างถูกต้อง หากไม่รีบแก้ไขและกำหนดมาตรการป้องกันอย่างเหมาะสมจะยิ่งส่งผลกระทบต่อประเทศในทุกระดับ ภัยจากสื่อสังคมออนไลน์อาจขยายตัวไปสู่การก่ออาชญากรรมจากความคับแค้นใจทั้งจากตัวผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ หรือเหยื่อ ได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงเป็นที่มาให้คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธธรรมา ในหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความยุติธรรมในสังคม Crime Prevention รุ่นที่ 8 เกิดความสนใจและให้ความสำคัญที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการป้องกันภัยดังกล่าวไม่ให้ขยายไปสู่อาชญากรรมขนาดใหญ่ผ่านการสร้างนวัตกรรมที่เข้ากับบริบทสังคมไทย กฎหมายเฉพาะที่เหมาะสม และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการแก้ไขปัญหาการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) รวมถึงการสร้างสื่อสังคมออนไลน์ที่ปลอดภัยต่อไป

2) วัตถุประสงค์

(2.1) เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ปัญหา รูปแบบและวิธีการของอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)

(2.2) เพื่อวิเคราะห์พฤติการณ์ ความคล้ายคลึงของอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) รูปแบบที่เกิดขึ้นในประเทศไทย รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเหยื่อ ผู้กระทำ และสภาพแวดล้อมที่สำคัญ

(2.3) เพื่อเสนอมาตรการและพัฒนารูปแบบนวัตกรรมในการป้องกันการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)

3) ขอบเขตของเรื่อง

(3.1) ขอบเขตของเนื้อหา การศึกษาปัญหาอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ที่มีลักษณะและรูปแบบเป็นที่นิยมเกิดขึ้นภายในประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่มาตรการแก้ไขและป้องกันปัญหาการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) และป้องกันการเกิดอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ หรืออาชญากรรมในรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นศึกษาจากสถิติและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน

(3.2) วิธีการศึกษา ได้ทำการศึกษาปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการวิเคราะห์วิพากษ์เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษาเพื่อเสนอมาตรการในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) รวมทั้งการทำความเข้าใจหัวข้อการศึกษาเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เพื่อนำมาประมวลผลตามหลักทางวิชาการและทฤษฎีด้านอาชญวิทยา

(3.3) ระยะเวลาดำเนินการ ใช้ระยะเวลา 2 เดือน ระหว่างเดือนธันวาคม 2567 - เดือนมกราคม 2568

4) คำจำกัดความหรือนิยามต่าง ๆ

(4.1) การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) หมายถึง “การกลั่นแกล้ง การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหง หรือการรังแกผู้อื่นทางสื่อสังคมต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์”¹

(4.2) ออนไลน์ หมายถึง “การกระทำทุกอย่างที่กระทำผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต”

(4.3) ออฟไลน์ หมายถึง “การกระทำทุกอย่างนอกเหนือจากออนไลน์”

---

¹สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2568, ศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภา Cyber-bullying [ออนไลน์], <https://coined-word.orst.go.th/index.php?> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

ส่วนที่ 2 เนื้อเรื่อง

1) ความหมาย รูปแบบของการก่ออาชญากรรม ปัญหาข้อเท็จจริง และแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

(1.1) ความหมายและรูปแบบของการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)

สุภาวดี เจริญวานิช (2560) ได้กล่าวถึง การรังแกผ่านพื้นที่ไซเบอร์ (Cyber-bullying) ว่าการรังแกผ่านพื้นที่ไซเบอร์ หมายถึง การรังแกผ่านพื้นที่ไซเบอร์ระหว่างบุคคล หรือกลุ่มคน โดยรูปแบบการรังแกกันมีทั้งการใส่ร้ายป้ายสี การใช้ถ้อยคำหยาบคายต่อผู้อื่น หรือการส่งต่อข้อมูลลับ เพื่อให้ผู้อื่นเสียหายผ่านทางอินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งข้อความ (Text Message) คลิปวิดีโอ (Video-clip) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ทาง website หรือทาง Application ต่าง ๆ และทำให้ฝ่ายที่ถูกกระทำรู้สึกเจ็บปวดหรือได้รับผลกระทบทางจิต ซึ่งผู้กระทำสามารถทำความรุนแรงกับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ก็ได้ และผู้กระทำก็สามารถจะตอกย้ำความรุนแรงนั้นได้อย่างต่อเนื่อง ผ่านระบบสื่อออนไลน์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง

ณัฐรัชต์ สาเมาะ, พิมพวัลย์ บุญมงคล และรณภูมิ สามัคคีคารมย์ (2557) ได้กล่าวถึง รูปแบบการรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ว่า เป็นการโจมตีหรือใช้วาจาหยาบคายผ่านอินเทอร์เน็ตและโทรศัพท์มือถือ ประกอบด้วยการด่าทอ หรือพูดจาต่อเสียดกันผ่านอินเทอร์เน็ต หรือเครือข่ายสังคม ออนไลน์ และการมีสายโทรศัพท์โทรมาว่ากล่าวด้วยวาจาหยาบคายเพื่อความสะใจ หรือการแอบอ้างตัวตนของผู้อื่น ประกอบด้วยการขโมยรหัสผ่านบัญชีผู้ใช้ของผู้อื่น หรือการสร้างกลุ่มในเครือข่ายสังคม เพื่อโจมตีบุคคลที่ตัวเองไม่ชอบ

Nancy Willard (2006) ได้จำแนกประเภทของพฤติกรรมการรังแกกันบนโลกไซเบอร์ไว้ดังต่อไปนี้ คือ การปะทะคารม (Flaming), การก่อกวน (Harassment), การปลอมตัวเป็นบุคคลอื่น (Impersonation), การเผยแพร่รูปภาพหรือข้อมูลส่วนตัว (Outing and trickery), การขับออกจากกลุ่มหรือการคว่ำบาตร (Exclusion/ostracism), การเฝ้าติดตามทางอินเทอร์เน็ต (Cyberstalking), การถ่ายคลิปวิดีโอ และนำไปเผยแพร่ลงบนอินเทอร์เน็ต (Video recording of assaults) และการส่งสิ่งที่มีความล่อแหลมทางเพศ (Sexting)

คำว่า Cyber-bullying ในประเทศไทยได้กำหนดเป็นภาษาไทยไว้อย่างหลากหลาย ได้แก่ การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ การกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต การกลั่นแกล้งออนไลน์ การรังแกในพื้นที่ไซเบอร์ การรังแกบนโลกไซเบอร์ ราชบัณฑิตยสภาได้ให้นิยามไว้เช่นกันว่า การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) หมายถึง การกลั่นแกล้ง การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหง หรือการรังแกผู้อื่นทางสื่อสังคมต่าง ๆ เช่น เฟซบุ๊ก ทวิตเตอร์ ทั้งนี้ยังหมายถึง การใช้สื่อออนไลน์กลั่นแกล้งรังแกคนอื่น เช่น การโพสต์ข้อความ รูปภาพ หรือคลิปวิดีโอเพื่อด่าทอ ให้ร้าย แฉ ประจาน สร้างความเสียหาย ทำให้อับอาย กีดกันออกจากกลุ่มเพื่อนหรือสังคม การตอบโต้กันไปมา การแชร์ต่อ การที่มีคนอื่นมาผสมโรงด้วย ความสนุกสนาน ก็ยังเป็นการตอกย้ำซ้ำเติมเหยื่อ โดยมีเจตนาที่มุ่งร้ายให้อับอาย เจ็บใจ เสียใจ เป็นการกระทำซ้ำ ๆ ไม่ใช่ครั้งเดียวแล้วเลิก กล่าวโดยสรุปมีรายละเอียดดังนี้

(1.1.1) การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) หมายถึง การแสดงออกของพฤติกรรมความก้าวร้าวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ตั้งใจ จงใจ เจตนากระทำหรือคุกคามผู้อื่น โดยผู้กระทำอาจมีอำนาจเหนือกว่าผู้ถูกกระทำ เพื่อปลดปล่อยความรุนแรง สร้างความเจ็บปวดให้ผู้อื่นเกิดความเสียหายทางสังคมและจิตใจ จนนำไปสู่ความเครียดทางอารมณ์เกิดเป็นความทุกข์อย่างต่อเนื่อง โดยกระทำซ้ำๆ ผ่านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ เครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น Facebook, Line, Twitter (X), Instragam, Youtube, E-mail เป็นต้น

(1.1.2) ลักษณะของการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) สามารถจำแนกตามเอกสารและแนวคิดของนักวิชาการหลายสาขา ทั้งนักวิชาการทางการศึกษา นักวิชาการทางจิตวิทยา และนักวิชาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ไว้ดังนี้

1. ความโกรธแค้น (Flaming) เป็นการตอบโต้ออนไลน์โดยใช้ข้อความอิเล็กทรอนิกส์ด้วยภาษาที่หยาบคาย
2. การคุกคาม (Harassment) เป็นการส่งข้อความก้าวร้าว หยาบคาย และดูหมิ่นซ้ำ ๆ
3. การเฝ้าติดตามทางไซเบอร์ (Cyberstalking) เป็นการคุกคามโดยส่งข้อความซ้ำ ๆ หรือการข่มขู่อย่างหนัก ทำให้กลัวและรู้สึกไม่ปลอดภัย
4. การใส่ร้ายป้ายสี (Denigration) เป็นการส่งหรือโพสต์ข้อความเท็จหรือข่าวลือเกี่ยวกับบุคคล เพื่อทำลายชื่อเสียงและสร้างความเสียหาย
5. การแอบอ้างเป็นผู้อื่น (Impersonation) เป็นการขโมยบัญชีของใครบางคนแล้ววางตัวเป็นบุคคลนั้น ส่งข้อความถึงคนอื่น ทำให้เจ้าของบัญชีมีปัญหา อันตราย และทำให้เสียชื่อเสียงหรือ มิตรภาพ
6. การแพร่ความลับของผู้อื่น (Outing and Trickery) เป็นการเผยแพร่ความลับของผู้อื่น เช่น ข้อมูล รูปภาพที่น่าอาย และหลอกคนให้เปิดเผยความลับหรือข้อมูลที่น่าอาย

(1.2) ปัญหาข้อเท็จจริงและผลกระทบของการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) รวมถึงกรณีคล้ายคลึงกัน ได้เริ่มปรากฏบนสื่อมวลชนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถพบเห็นได้ตามข่าวสารต่าง ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1.2.1) ปัญหาข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบต่อเหยื่อ ด้านทรัพย์สิน

1. เหตุการณ์ พระครูวัดดังแห่งหนึ่งหลงคารมหนุ่มปลอมเฟซบุ๊กเป็นคนหล่อ สำเร็จความใคร่โชว์ผ่าน video call โดนแบล็คเมล์ข่มขู่เรียกเงิน ตำรวจตามจับได้สารภาพมีพระหลายรูปมักส่งเสียเล่าเรียนและค่าหอพัก โดยนาย พ. ได้ปลอมเฟซบุ๊กใช้ชื่อ “ณ.” พร้อมนำภาพชายหนุ่มหน้าตาดีมาเป็นภาพโปรไฟล์ เข้ามาขอเป็นเพื่อนกับเจ้าอาวาสทางเฟซบุ๊ก ก่อนจะตีสันทจนเจ้าอาวาสไว้วางใจและหลงเชื่อ ถึงขั้นคุยผ่านโปรแกรมแชทด้วย และมีการวิดีโอคอลโชว์สำเร็จความใคร่ให้ดู โดยไม่ทราบว่านาย พ. ได้แอบบันทึกคลิปไว้²

(1.2.2) ปัญหาข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบต่อเหยื่อ ด้านชื่อเสียง

1. เหตุการณ์ ชายหนุ่มใช้ชื่อ “P.” โพสต์ภาพเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร สถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ ว่าแต่งกายนอกเครื่องแบบ ล้อล้อรถยนต์ของตัวเองพร้อมเขียนใบสั่ง ลงในเฟซบุ๊ก จนกลายเป็นที่ถกเถียงบนโลกออนไลน์ พร้อมตั้งข้อสงสัยว่าการล้อล้อรถที่กระทำผิดในขณะที่เจ้าหน้าที่ไม่สวมเครื่องแบบสามารถทำได้หรือไม่ ผู้บังคับบัญชาของตำรวจจราจร รหัสหมวก 6604 ได้ออกมาชี้แจงกรณีดังกล่าวว่า ตำรวจจราจรคนนี้ได้แต่งกายสวมเครื่องแบบครบถ้วน ทำการล้อล้อแล้วออกไปส่งรถที่จอดผิดกฎหมาย ตลอดจนถึงช่วงเย็นเจ้าของรถซึ่งเป็นคนโพสต์เฟซบุ๊กได้เสียค่าปรับ จึงตามตำรวจจราจรคนนี้ไปปลดล้อคให้ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ยากจนไปแล้ว จึงมาในชุดนอกเครื่องแบบแต่สวมหมวกจราจร เจ้าของรถจึงถ่ายรูปแล้วมาโพสต์บิดเบือนข้อมูล ทำให้ตำรวจจราจรได้รับความเสื่อมเสีย เกิดความเกลียดชังจากคนในสังคม จึงให้ตำรวจจราจรแจ้งความเอาผิดผู้โพสต์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

²Sanook, 2561, พระครูเสียรู้หนุ่ม โดนถ่ายคลิปตอนช่วยตัวเอง แบล็คเมล์ข่มขู่เรียกเงิน [ออนไลน์], <https://www.sanook.com/news/5024134/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ชายหนุ่มผู้โพสต์จึงได้เดินทางมาขอโทษตำรวจจราจร ณ สถานีตำรวจนครบาล สำราญราษฎร์ พร้อมทั้งยอมรับผิดที่โพสต์ข้อมูลบิดเบือนความจริง³

2. เหตุการณ์ “หมอ จ.” แพทย์หญิงเฉพาะทางด้านศัลยศาสตร์ตกแต่งของคลินิก ศัลยกรรมแห่งหนึ่ง ซึ่งได้ออกมาให้ความรู้เกี่ยวกับการศัลยกรรม แต่กลับมีชาวเน็ตบางกลุ่มคอมเมนต์เรีองหน้าตาโดยใช้ถ้อยคำรุนแรงและลูกลามาถึงภาพลักษณ์ว่าอาจส่งผลกระทบต่อคลินิกศัลยกรรมของตัวเอง อาทิ “เห็นหน้าหมอหนูก็หลอนแล้วค่ะ” “หมอหรือคนไข้” หรือ “คุณหมอหน้าซัดเหมือนฉากซีรีส์เกาหลีที่เป็นมะเร็งเม็ดเลือดขาว” เป็นต้น⁴

(1.2.3) ปัญหาข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบต่อเหยื่อ ด้านจิตใจ

1. เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2567 บิดาและมารดาของเด็กชายอายุ 15 ปี เดินทางเข้าพบและติดตามความคืบหน้า ณ สถานีตำรวจนครบาลวังทองหลาง ในกรณีที่ได้แจ้งความไว้ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2566 ให้ดำเนินคดีในฐานความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หลังผู้ก่อเหตุซึ่งเป็นรุ่นพี่ของลูกชายที่โรงเรียนได้ปลอมอินสตาแกรม (IG) เป็นเพื่อนผู้หญิง หลอกล่อให้ลูกชายโอรของลับ และช่วยตัวเองก่อนจะนำภาพไปเผยแพร่ในโซเชียล ทำให้ลูกชายมีอาการซึมเศร้า หวาดกลัว และอับอาย ไม่กล้าไปโรงเรียน และป่วยซึมเศร้าต้องพบจิตแพทย์ทุกเดือน พ่อของเหยื่อกล่าวว่า หลังเกิดเหตุครอบครัวได้ไปร้องเรียนกับทางโรงเรียน แต่ทางโรงเรียนกลับอ้างว่าไม่สามารถทำอะไรได้ เพราะเป็นความผิดส่วนบุคคล อีกทั้งโรงเรียนมีเด็กจำนวนมากทางโรงเรียนดูแลไม่ทั่วถึง ตนจึงได้มาแจ้งความไว้ทั้งระบุว่า หลังจากเปิดเทอมกลุ่มผู้ก่อเหตุยังคงไปเรียนและได้เลื่อนชั้นตามปกติเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น ขณะที่ลูกชายของตนต้องย้ายออกจากโรงเรียนไปอยู่ในที่ห่างไกลเพื่อเลี่ยงการพบเจอกับกลุ่มที่ก่อเหตุ⁵

2. เมื่อวันที่ 27 ตุลาคม 2566 แม่ค้าขนมโตเกียวเนยกรอบ “อ.” อายุ 28 ปี เน็ตไอดอลชื่อดัง ชี้แจงทั้งน้ำตา หลังโดนบูลลี่ว่า “แอ็บเสียงไม่พอ ยังแอ็บทำปากเบี้ยว” และ “จอมหิวแสง” โดยได้ออกมาเปิดเผยพร้อมระบุว่า ได้ไปถ่ายคลิปที่ร้านกึ่งดองตามสไตล์ แล้วนำมาลงในเพจของตน ปรากฏว่ามีคนมาคอมเมนต์เป็นจำนวนมาก โดยมีคอมเมนต์ 2-3 ราย บูลลี่ว่าพุดมปากเบี้ยวหมดแล้ว และอีกหลายโพสต์ที่ต่อว่าบูลลี่⁶

3. เหตุการณ์ “นักร้องสาว ว.” ทนไม่ไหวขอออกมาอัดคลิประบายความรู้สึกทั้งน้ำตา หลังเจอคอมเมนต์วิจารณ์เรื่องน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้นของเธอจากภาพในงานคอนเสิร์ตหนึ่ง ซึ่งเป็นงานแรกที่ตนกลับขึ้นไปแสดงหลังขาหักต้องพักฟื้นอยู่ 2 เดือน⁷

(1.2.4) ปัญหาข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบต่อเหยื่อ ด้านร่างกาย หรือชีวิต

1. คดีของ “ไทเลอร์ คลีเมนไท” (Tyler Clementi) เด็กหนุ่มชาวอเมริกัน วัย 18 ปี ถูกคุมขังและควบคุมความเคลื่อนไหวผ่านทางเว็บแคมที่เปิดค้างไว้ในคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก ซึ่งภาพที่คุมขังเห็นคือภาพไทเลอร์กำลังกอดจูบกับผู้ชาย เขาหวัดข้อความบนอินเทอร์เน็ตชักชวนให้คนอื่น ๆ เข้ามาดูผ่านเว็บแคม

³เนชั่นทีวี, 2558, หนุ่มโพสต์ภาพจราจรนอกเครื่องแบบ เข้าขอโทษที่ สน.สำราญราษฎร์ เหตุบิดเบือนข้อมูล [ออนไลน์], <http://www.nationtv.tv/main/content/378458671> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

⁴อีจัน, 2568, สงก่าลังใจ “หมอ จ.” ถูกบูลลี่หน้าตาที่แท้เป็นทนายหมื่นล้าน [ออนไลน์], https://today.line.me/th/v2/article/gzvpGrG?utm_source=lineshare [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

⁵Sanook, 2567, พ่อทุกข์ใจ ลูกป่วยซึมเศร้า หลังรุ่นพี่หลอกถ่ายโป๊ ปลออยรูปบูลลี่ทั่ว ซ้ำคนทำผิดไม่ได้รับโทษ [ออนไลน์], <https://www.sanook.com/news/9392530/> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

⁶ไทยรัฐออนไลน์, 2566, “อ.” แจงทั้งน้ำตา หลังโดน “บูลลี่” แอ็บเสียงไม่พอ ยังแอ็บทำปากเบี้ยว [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/news/society/2735982> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

⁷ไทยรัฐออนไลน์, 2566, “ว.” เล่าโมเมนต์อัดคลิปร้องไห้หลังโดนแซะรูปร่าง ก้าวข้ามคำบูลลี่ [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/entertain/celeb/2748498> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

พร้อมกันรากับเป็นงานปาร์ตี้บนโลกไซเบอร์ เมื่อไทเลอร์ทราบ ความรู้สึกเครียด สูญเสียความไว้วางใจ และความ อับอาย ทำให้เขาตัดสินใจกระโดดฆ่าตัวตายบนสะพานจอร์จ วอชิงตันบริดจ์ เพียงแค่สองวันหลังจากเกิด เหตุการณ์ (ฤทัยชนนี สิทธิชัย, 2560)

2. คดีของ “อแมนดา ท็อดด์” (Amanda Todd) เด็กหญิงชาวแคนาดา วัย 15 ปี เรื่องราวของเธอเริ่มจากการใช้เว็บแคมเพื่อพบปะทำความรู้จักกับผู้คนบนอินเทอร์เน็ต ชายคนหนึ่งใช้คารม กลี้ยกล่อมให้เธอเปลือยหน้าอกโชว์ โดยชมว่าเธอสวย เช็กซี ต่าง ๆ จนเธอยอมตกลง แต่อแมนดาไม่ทราบว่า ชายแปลกหน้าผู้นั้นได้แคปเจอร์ภาพเปลือยหน้าอกของเธอเก็บไว้ และหลังจากนั้นก็นำภาพของเธอไปแบล็กเมล์ เธอได้รับข้อความที่แสดงถึงความเกลียดชัง และได้รับแท็กภาพน่ายาพอกขาวเพื่อเป็นการแนะนำให้เธอใช้ ฆ่าตัวตายจากเพื่อนของเธอ จนเธอตัดสินใจจบชีวิตลงด้วยการผูกคอตาย (จิตต์ สุภา ฉิน, 2557)

3. คดีของ “เมแกน เทย์เลอร์ ไมเออร์” (Megan Taylor Meier) เด็กสาวอายุ 13 ปี ในสหรัฐอเมริกาที่ตัดสินใจจบชีวิตของเธอด้วยการฆ่าตัวตาย สาเหตุเนื่องมาจากถูกกดดันด้านจิตใจจากการ สื่อสารกับเพื่อนชายในโลกออนไลน์ที่ปรากฏความจริงในภายหลังว่าเป็นบุคคลสมมติที่นางลอรี ดรูว์ (Lori Drew) ผู้เป็นแม่ของเพื่อนของเมแกน ร่วมกันสร้างขึ้นมา เพื่อกลั่นแกล้งและแกล้งแค้นที่เมแกนเคยมีพฤติกรรม ไม่ดีต่อลูกสาวของเธอ⁸

4. เมื่อวันที่ 4 เมษายน ค.ศ. 2013 “Rehtaeh Parsons” นักเรียนของโรงเรียนมัธยม Cole Harbour District High School ได้ทำการฆ่าตัวตายด้วยการผูกคอตายที่บ้านของตัวเอง โดยสาเหตุ เกิดขึ้นจากการที่เพื่อนหนุ่มของเธอถ่ายภาพเธอในขณะที่ถูกเพื่อนรุมข่มขืนระหว่างงานปาร์ตี้ ซึ่งตัวเธอใน เวลานั้นมีอาการมึนเมาจากผลของการดื่มวอดก้าเป็นจำนวนมาก หลังจากภาพของเธอได้ถูกเผยแพร่ผ่าน เฟซบุ๊ก เธอก็ถูกเพื่อนที่โรงเรียนดูถูกเหยียดหยาม และถูกข่มขู่เพศสัมพันธ์ด้วยหลายครั้ง เหตุการณ์ดังกล่าว สร้างความบอบช้ำทางจิตใจให้ Rehtaeh Parsons ต่อมาได้ลงมือฆ่าตัวตาย และเสียชีวิตไปเมื่อวันที่ 7 เมษายน ค.ศ. 2013 ณ โรงพยาบาล (Paula Newton CNN, 2020)⁹

5. เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2567 “นาย ศ.” อายุ 23 ปี พนักงานร้านพิซซ่า ย่านรังสิต ปทุมธานี จิตตก ถูกเพื่อนร่วมงานแซดแซวในไลน์กลุ่ม หลังพลาดใช้น้ำยาทำความสะอาดเช็ดตู้แช่ตู้เย็น เสียหาย โดนขู่ให้ชดใช้เงิน 3.2 แสนบาท ตัดสินใจผูกคอตายหนีปัญหาหาชุดยูนิฟอร์ม ญาติเผยไม่คิดฟ้องร้อง ใครให้เป็นเวรกรรม แต่อยากฝากไว้เป็นอุทาหรณ์กับสังคมอย่าไปบูลลี่ใครจนทำให้อีกฝ่ายสะเทือนใจ นอกจากนี้ผู้ตายยังถูกบูลลี่อีกหลายเรื่อง ทำให้ผู้ตายคิดมากตัดสินใจจบชีวิตหนีปัญหา ญาติคาดว่าหลังจาก ผู้ตายแต่งชุดพนักงานเตรียมตัวจะไปงานได้ไปหยิบมือถือและเห็นข้อความที่เพื่อนส่งมาแซว เกิดความเครียด คิดสั้นฆ่าตัวตายหนีปัญหา จนกระทั่งตำรวจนำโทรศัพท์ของผู้ตายไปตรวจสอบ พบมีข้อความในไลน์กลุ่ม ที่ทำงาน ทำให้ทราบถึงสาเหตุที่ผู้ตายเกิดอาการเครียด เพราะคำพูดต่าง ๆ ในไลน์¹⁰

(1.2.5) ปัญหาข้อเท็จจริงที่มีผลกระทบต่อเหยื่อ ด้านปัจจัยในการก่ออาชญากรรม

1. เมื่อวันที่ 3 เมษายน 2567 เด็กชายวัย 12 ปี ก่อเหตุยิงเพื่อนนักเรียนชั้น ป.6 ของโรงเรียนเวียร์โตรรา (Viertola) ในเมืองวันตา (Vantaa) ใกล้เมืองหลวงกรุงเฮลซิงกิ โดยเด็กชายคนดังกล่าว

⁸ณัชชา ศรีขจร, 2560, “มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ (Cyberbullying)”, **คุณภาพ** (เดือนกันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2560), หน้า 51.

⁹ชมชนก โพธิ์เงิน, 2567, “มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายตามความนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ศึกษา เฉพาะกรณีเด็กถูกกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นเหตุให้ฆ่าตัวตาย”, **วารสารวิจัยรำไพพรรณี** ปีที่ 17, ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม-เมษายน พ.ศ. 2567), หน้า 95.

¹⁰ไทยรัฐออนไลน์, 2567, **ผูกคอตาย บูลลี่หนุ่มพิซซ่า ทำ “ตู้เย็น” เสีย ญาติสุดเศร้า ไม่ขอโทษใคร เป็นอุทาหรณ์** [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/entertain/celeb/2748498> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

มาโรงเรียนพร้อมพนักงนลูกโม่ของญาติมาด้วย ก่อนจะยิงนักเรียนชายวัย 12 ปี เสียชีวิต 1 ศพ และยิงนักเรียนหญิงวัยเดียวกันได้รับบาดเจ็บสาหัสอีก 2 ราย แล้วหนีไปจากที่เกิดเหตุ ก่อนที่เขาจะถูกตำรวจจับกุมตัวได้ราว 1 ชั่วโมงต่อมา ในจุดที่ห่างจากโรงเรียนราว 4 กิโลเมตร ทั้งนี้ เด็กชายคนดังกล่าวให้การว่า ตนเองตกเป็นเป้าหมายของการบูลลี่ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสืบสวนเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่สืบสวน¹¹

2. กรณี นายโซ ชง ฮุย หนุ่มเกาหลี ฆ่า 33 ศพ ในสหรัฐอเมริกา ป่วยจิต โดนบูลลี่ ก่อเหตุกราดยิง โดยเขาไปฆ่าอดีตแฟนและเพื่อนรวม 32 ศพ ก่อนจะปลิดชีพตัวเอง ก่อนลงมือก่อความรุนแรง นายโซ ได้ถ่ายคลิปตัวเอง และโพสต์ทำถือปืน พร้อมกล่าวระบายความคับแค้นใจที่โดนเหยียดหยามชิงชังในสังคมในรั้วมหาวิทยาลัยของสหรัฐฯ ที่อยู่กันอย่างฟุ้งเฟ้อ เพื่อนนายโซกล่าวว่า สมัยเด็กตอนที่เรียนหนังสืออยู่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่งในรัฐเวอร์จิเนีย นายโซถูกกลั่นแกล้งด้วยวาจาและการกระทำโดยตลอด อาจเพราะเป็นคนขี้อาย และเป็นคนแปลกที่ชอบพูดพิมพ์คำ ตอนเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อาจารย์ให้อ่านออกเสียง แต่นายโซไม่อ่านและไม่พูดอะไร จนอาจารย์ขู่จะให้สอบตก นายโซจึงยอมอ่าน แต่ด้วยน้ำเสียงพิลึกและประหลาดจนเพื่อนหัวเราะและล้อเขา และไล่เขากลับไปประเทศจีน ด้านนายเจมส์ อแลน ฟอกซ์ อาจารย์ด้านอาชญวิทยา ม.นอร์ธอีสเทิร์น มีความเห็นว่า คดีนายโซ เป็นคดีหนึ่งที่ตรงกับลักษณะทางจิต ที่พฤติกรรมเป็นฆาตกรสังหารหมู่ทุกประการ ไม่ว่าจะเป็น ความรู้สึกเจ็บปวดที่ทับถม การถูกกลั่นแกล้ง ไม่มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น โกรธแค้นสังคม โทษผู้อื่นจนคิดอยากแก้แค้น มีการวางแผนในการสังหารมาอย่างดี และเป็นผู้ชาย¹²

3. เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2565 “วิลล์ สมิต” เดินขึ้นไปตบหน้า “คริส ร็อก” บนเวทีประกาศรางวัลออสการ์ เพราะไม่พอใจมุกตลกล้อเลียน “เจดา พินเก็ตต์ สมิต” ภรรยาของเขาที่เป็นโรคผมร่วงต้องตัดผมสั้นทรงสกินเฮด ว่าควรจะเล่นหนัง จี.ไอ.เจน (G.I. Jane) เนื้อหาเกี่ยวกับทหารหญิงที่โกนหัว ในภาคต่อไปจนเจดา พินเก็ตต์ สมิต กรอกตาไปมาแสดงออกว่าไม่พอใจอย่างมาก และวิลล์ สมิต รู้สึกกระอักกระอ่วนไม่เข้าด้วยกับมุกตลกหยอกล้อที่เรียกว่าการบูลลี่ ต่อหน้าสาธารณะ ทำให้ควบคุมอารมณ์ไม่อยู่ แม้หลายคนรู้สึกเห็นใจและตำหนิคริส ร็อก แต่ก็ไม่นับสนุนในการใช้ความรุนแรง ต่างวิพากษ์วิจารณ์รับไม่ได้ต่อการกระทำของวิลล์ สมิต¹³

4. เมื่อปี พ.ศ. 2548 เกิดเหตุสุดในพื้นที อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบศพเด็กชาย ม.3 วัย 14 ปี ถูกฆ่าโหดแทงร่างพรุน 24 แผล คอถูกบาดเสียชีวิตริมถนน แต่เมื่อมีการสืบสวนกลับพบว่า สาเหตุมาจากเรื่องการบูลลี่กันระหว่างเพื่อน โดยตำรวจไปจับผู้ก่อเหตุได้ เพราะซีร็จกรยานยนต์ของผู้ตายไป โดยผู้ก่อเหตุเป็นเพียงเด็กชายวัย 15 ปี และเด็กหญิงวัย 14 ปี ทั้งสองสารภาพว่า ได้ลงเหยื่อมาที่เกิดเหตุ ก่อนลงมือใช้มีดแทงด้านหลัง จากนั้นก็กระหน่ำแทงมัยย้ง โดยให้เด็กชายเป็นคนล่อ เด็กหญิงเป็นคนแทง ก่อนจะสลับมีดกันแทงซ้ำ ผู้ก่อเหตุอ้างว่า ผู้ตายมักล้อเลียนเด็กหญิงว่า เป็นทอม เกิดมาเสียชาติเกิดขณะที่ล้อเด็กชายว่า เป็นตุ๊ด เกเทย และชอบล้อชื่อพ่อแม่¹⁴

5. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2567 ได้เกิดเหตุการณ์การเสียชีวิตของ “บ.” อินฟลูเอนเซอร์ชื่อดังที่เสียชีวิตจากภาวะแอลกอฮอล์เป็นพิษ จากไปในวันวัยเพียง 21 ปี ซึ่งอินฟลูเอนเซอร์คนดังกล่าวได้

¹¹ไทยรัฐออนไลน์, 2567, **ตร.ฟันแลนด์เผย ด.ช.วัย 12 กราดยิงในโรงเรียนดับ 1 เจ็บ 2 เพราะถูกบูลลี่** [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2775895> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

¹²ไทยรัฐออนไลน์, 2566, **รวมเรื่องจริง บูลลี่ในรั้วโรงเรียน โศกนาฏกรรม การแกล้งแค้นและความเศร้า หนุ่มเกาหลี ฆ่า 33 ศพ ในสหรัฐอเมริกา ป่วยจิต โดนบูลลี่** [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/scoop/flashback/2594903> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

¹³ไทยรัฐออนไลน์, 2565, **“วิลล์ สมิต” ตบ “คริส ร็อก” บนเวทีออสการ์ โลกต้องจำ “เมียฆ่าใครอย่าตะ”** [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2354414> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

¹⁴ไทยรัฐออนไลน์, 2566, **รวมเรื่องจริง บูลลี่ในรั้วโรงเรียน โศกนาฏกรรม การแกล้งแค้นและความเศร้า ล้อ ทอม ตุ๊ด เสียชาติเกิดกะชวกพรุน** [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/scoop/flashback/2594903> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

กลายเป็น Human Zoo หรือสวนสัตว์มนุษย์ ในการทำคอนเทนต์ต่าง ๆ ก่อนจะเสียชีวิต จนมีผู้แชร์ออกไปเป็นจำนวนมาก ซึ่งคอนเทนต์ส่วนใหญ่ในระยะหลัง สื่อถึงความรุนแรง การโดนกลั่นแกล้ง อนาคตทางเพศ ถ่ายคลิปตอนแก้ผ้าอาบน้ำ ให้กินของสกปรก พ่นน้ำฉุนน้ำลายใส่ ชีร์รถกน้ำ แม้กระทั่งให้กินเจลหล่อลื่น ฯลฯ ทั้งนี้ หลายเหตุการณ์ทำให้ผู้ถูกกระทำเลือดตกยางออก และนำไปสู่การเสียชีวิตในที่สุด¹⁵

6. เหตุการณ์ เยาวชนอายุ 14 ปี ใช้อาวุธมีดแทงเพื่อนจนเสียชีวิตในโรงเรียน นาย ว. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เน้นย้ำถึงการแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวและบูลลี่ในโรงเรียนว่าต้องใช้ความใส่ใจของผู้ปกครอง อีกทั้ง การบูลลี่ในปัจจุบันบางครั้งไม่ได้แสดงออกทางวาจาหรือทางกายภาพ แต่เป็นการบูลลี่กันผ่านทางโซเชียลมีเดีย ซึ่งอาจส่งผลกระทบได้เป็นความรุนแรงยิ่งขึ้น¹⁶

(1.3) รายงานสถิติเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-Bullying)

การกลั่นแกล้งบนโซเชียลมีเดียในประเทศไทยเริ่มต้นจากการกลั่นแกล้งแบบออฟไลน์ การกลั่นแกล้งที่พบคือ การสร้างเรื่องโกหก ล้อปมด้อย ล้อชื่อพ่อแม่ จากเด็กไทยที่อยู่ในช่วงเจนเอเรชั่นซี (Gen Z) ซึ่งประเทศไทยติดอันดับ 2 รองจากญี่ปุ่น จากเรื่อง “บูลลี่ กลั่นแกล้ง ความรุนแรง ในสถานศึกษา” ในกลุ่มเด็กอายุ 10–15 ปี จาก 15 โรงเรียน พบว่า ร้อยละ 91.79 เคยถูกบูลลี่หรือกลั่นแกล้ง โดยวิธีที่ใช้บูลลี่มากที่สุด คือ การตบหัว ร้อยละ 62.07 รองลงมา ล้อบุพการี ร้อยละ 43.57 พุดจาเหยียดหยาม ร้อยละ 41.78 และอื่น ๆ เช่น นินทา ด่าทอ ขกต้อย ล้อปมด้อย พุดเชิงให้ร้าย เสียตสี และกลั่นแกล้งในสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งประเทศไทยเริ่มหาวิธีการป้องกันเรื่องการกลั่นแกล้งที่จะเกิดขึ้นในโลกออนไลน์ต่อไปเพื่อต้านการกลั่นแกล้ง (Cyber-bullying) ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (thairath, 2563)

ผลวิจัย เรื่อง “ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกลั่นแกล้งบนโลกไซเบอร์ในระดับชั้น ม.1–3” จาก 14 ประเทศ ระบุว่า เด็กไทยเกือบ 80 % มีประสบการณ์ถูกกลั่นแกล้งในชีวิตจริง โดย 66% ถูกกลั่นแกล้งอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และอีก 12 % ถูกกลั่นแกล้งทุกวัน ขณะที่เด็กไทย 45 % มีประสบการณ์ถูกกลั่นแกล้งทางโลกไซเบอร์อย่างน้อย 1 ครั้ง ซึ่งมากกว่าสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นถึง 4 เท่า (Brandbuffet, 2019)

งานวิจัยเรื่อง “การกลั่นแกล้งกันของเด็กนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” พบว่าจากนักเรียน 1,606 คน จากนักเรียน 91 % ที่เคยถูกกลั่นแกล้ง มีจำนวนกว่า 30 % ถูกล้อเลียนกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ โดยผู้กลั่นแกล้งส่วนใหญ่เป็นเพศชายและเหยื่อมักจะเป็น LGBT (ธานี ชัยวัฒน์, จุลเวทย์ นิจถาวร และนิชาภัทร ไม้งาม, 2561)

ทว่าสิ่งที่น่าสนใจคือไม่ใช่เพียงแค่เด็กและวัยรุ่นที่ได้รับการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต มีข้อมูลชี้ให้เห็นว่าการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตเกิดขึ้นในหมู่ผู้ใหญ่เช่นกัน เช่น ในออสเตรเลีย ประมาณ 10 % ของผู้ใหญ่ยอมรับว่าเคยตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต ในสหรัฐอเมริกา 40 % ของผู้ใหญ่มีประสบการณ์การล่วงละเมิดทางออนไลน์ และ 75 % ของผู้ใหญ่มีการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ตที่เกิดขึ้นรอบตัว ตัวเลขเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าไม่เพียงแต่แพร่หลายเท่านั้น แต่มันไม่หายไปถึงแม้ว่าอายุจะเพิ่มขึ้น (Broadbandsearch, 2020)

¹⁵Sanook, 2567, เพจดังโพสต์อาลัย พร้อมเผยแพร่ประวัติ “บ.” ทั้งประเด็นการเป็น Human Zoo ก่อนเสียชีวิต [ออนไลน์], <https://www.sanook.com/news/9675322/> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

¹⁶ไทยรัฐออนไลน์, 2567, พม.ส่ง จนท.ดูแล 2 ครอบครัวเหตุเด็ก 14 ปี แทงเพื่อน จ่อหาหรือ คกก.คุ้มครองเด็ก [ออนไลน์], <https://www.thairath.co.th/news/politic/2759219> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

ผลสำรวจของ Reportlinker (Vivaglammagazine, 2017) โดยภาพรวมของเจนเอเรชั่นวาย (Gen Y) และเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ (Gen X) พบว่า 71 % ถูกการกลั่นแกล้งบนโซเชียลมีเดียหรือทางอินเทอร์เน็ตในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีการรายงานว่าส่วนใหญ่ตกเป็นเหยื่อของคำพูด แบ่งแยกเชื้อชาติ การคุกคามทางเพศ ประจานภาพลามกอนาจาร ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มประชากรที่นิยมใช้โซเชียลมีเดีย เช่น Facebook เป็นพื้นที่ที่ใหญ่ที่สุดและเป็นพื้นที่หรือช่องทางในการกลั่นแกล้งโดยการส่งข้อความ ตามมาด้วย Instagram, Twitter และ Snapchat เมื่อพื้นที่เหล่านี้เป็นพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัยในการใช้พื้นที่บนโซเชียลจึงทำให้ผู้ใช้ระมัดระวังในการใช้มากขึ้น ซึ่งพบว่า 68 % เพศหญิงและชาย แชร์ข้อมูลส่วนตัวน้อยลง จากการรายงานพบว่าเพศหญิงเป็นกลุ่มที่ตกเป็นเป้าหมายมากกว่ากลุ่มอื่น 61 % ที่ได้รับความสนใจที่ไม่พึงประสงค์และน่าอับอาย 35 % คือการพูดเหยียดเชื้อชาติ 34 % ถูกคุกคามทางเพศ ประจานภาพลามกอนาจาร และ 23 % มีการแชร์ภาพที่ไม่ได้รับอนุญาต

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ได้เผยแพร่ผลการสำรวจพฤติกรรมกรรมการถูกกลั่นแกล้งรังแก (บูลลี่) ของเด็กและเยาวชนไทย ปี 2567 จำนวน 11,414 คน ระหว่างวันที่ 12 - 30 มิถุนายน 2567 โดยร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ สถาบันยุวทัศน์แห่งประเทศไทย สภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย สำนักงานมัยและสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า เด็กและเยาวชนถูกบูลลี่สูงถึงร้อยละ 80 โดยถูกล้อเลียนหน้าตา บุคลิกภาพ ชื่อพ่อแม่ ร้อยละ 82.54 รองลงมาคือ ถูกตอกย้ำปมด้อย ค่าทอ ร้อยละ 53.49 และถูกทำร้ายร่างกาย ร้อยละ 51.41 นอกจากนี้ ยังพบเด็กและเยาวชนไทยถูกกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ ด้วยการส่งรูป คลิปวิดีโอ ข้อความที่ทำให้ให้อับอาย ร้อยละ 22.81 ถูกโพสต์ข้อมูลส่วนตัว ร้อยละ 16.97 และถูกข่มขู่ว่าร้าย ร้อยละ 14.91 ซึ่งจากผลสำรวจพบเด็กและเยาวชนที่ถูกกลั่นแกล้งส่วนใหญ่ มีโอกาสเสี่ยงต่อภาวะซึมเศร้า และเสี่ยงต่อการฆ่าตัวตาย¹⁷

บริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส หรือ AIS เปิดผลดัชนีชี้วัดสุขภาวะดิจิทัลของคนไทย ประจำปี 2567 หรือ Thailand Cyber Wellness Index 2024 ในภาพรวม ผ่านการสำรวจประชากร 50,965 คน จาก 77 จังหวัด เพื่อมุ่งเสริมการใช้งานทางไซเบอร์ที่ต้องปลอดภัยของคนไทย โดยดัชนีชี้วัดสุขภาวะทางดิจิทัลถูกแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ การใช้ดิจิทัล เข้าใจสิทธิทางดิจิทัล การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ การแสดงความสัมพันธ์ทางดิจิทัล การสื่อสารทำงานร่วมกันบนดิจิทัล และการรู้เท่าทันดิจิทัล ผลการสำรวจพบว่า ในปี 2024 ผลทักษะสุขภาวะทางดิจิทัลของคนไทยส่วนใหญ่อยู่ในค่าเฉลี่ยระดับพื้นฐาน 46.01 % รองลงมาเป็นสุขภาวะระดับสูง 35.52 % และยังมีอยู่ 18.47 % ที่อยู่ในระดับต้องพัฒนา อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยทักษะสุขภาวะทางดิจิทัลของคนไทยส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นจากการสำรวจเมื่อปี 2023 ดังนี้ ความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ 0.61 เพิ่มขึ้นจาก 0.47, การใช้ดิจิทัล 0.66 เพิ่มขึ้นจาก 0.61, เข้าใจสิทธิทางดิจิทัล 0.77 เพิ่มขึ้นจาก 0.55, การแสดงความสัมพันธ์ทางดิจิทัล 0.67 เพิ่มขึ้นจาก 0.48, การสื่อสารทำงานร่วมกันบนดิจิทัล 0.70 เพิ่มขึ้นจาก 0.51, การรู้เท่าทันดิจิทัล 0.73 เพิ่มขึ้นจาก 0.53, การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ 0.87 ลดลงจาก 0.90 จะเห็นได้ว่า แม้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตชาวไทยส่วนใหญ่จะมีทักษะสุขภาวะทางดิจิทัลเพิ่มขึ้น มีความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและโลกไซเบอร์ได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และสร้างสรรค์ หากแต่ค่าเฉลี่ยที่ลดลงในดัชนีชี้วัดด้าน “การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์” หรือ Cyber-Bullying กลับลดลงจากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า คนไทยยังมีความเสี่ยงในเรื่องความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ในเรื่องนี้แย่ง

¹⁷กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2567, “บูลลี่” ไม่ใช่เรื่อง เด็กๆ [ออนไลน์], <https://prgroup.hss.moph.go.th/medias/article/3522> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

และเสี่ยงมากขึ้นด้วย ซึ่งเวลาที่พูดถึงเรื่อง Cyber-Bullying ก็มักจะมีเรื่องของ Body Shaming ใครสวย ไม่สวย รวยจน ไปจนถึงการตระหนักรู้ในเรื่องข้อมูลส่วนตัวของผู้อื่น เป็นต้น¹⁸

สำนักสร้างเสริมระบบสื่อและสุขภาวะทางปัญญา สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ให้ข้อมูลพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดย Digital 2023 Global Overview Report พบคนไทยเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากถึง 85 % สูงกว่าค่าเฉลี่ยโลกที่มีการเข้าถึงเพียง 64.4 % โดยกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ เด็กและเยาวชน โดยมีเด็กเคยเห็นสื่อบลามกอนาจารถึง 54 % เป็นที่น่ากังวล ในจำนวนนี้ 60 % เป็นสื่อบลามกอนาจารที่แสดงโดยเด็ก และ 26 % เด็กเคยถูกกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาข่าวลวง การถูกหลอกลวงด้วยมิจฉาชีพ การเข้าถึงเนื้อหาที่ผิดกฎหมายหรือเป็นอันตรายที่ก่อพฤติกรรม ความรุนแรงและความเสี่ยงทางสุขภาพ หากสังคมตระหนักถึงการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย สร้างสรรค์ รู้เท่าทัน ร่วมกันดูแล เฝ้าระวังตรวจสอบสื่อเพื่อให้เกิดพื้นที่สื่อออนไลน์ที่ปลอดภัยสำหรับทุกกลุ่มวัย จะช่วยลดความเสี่ยงตกเป็นเหยื่อการหลอกลวงผ่านสื่อต่าง ๆ ได้¹⁹

นอกจากที่ได้กล่าวมาข้างต้น บริษัทความปลอดภัยไซเบอร์ Comparitech ก็ได้ทำการรวบรวมสถิติการกลั่นแกล้งบนอินเทอร์เน็ตในช่วงระหว่างปี 2561 - 2564 ทั้งในสหรัฐอเมริกาและทั่วโลก พบว่ามีสถิติการกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์เพิ่มขึ้นทั่วโลก ทั้งนี้ WEF Global press release ได้เผยแพร่งานวิจัยระดับโลกในเรื่องพลเมืองดิจิทัลของโลก มีสาระสำคัญว่า เด็กไทยมีโอกาสเสี่ยงภัยจากพื้นที่ออนไลน์ถึง 60% ขณะที่ค่าเฉลี่ยทั่วโลกอยู่ที่ 56% เมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านพบว่าฟิลิปปินส์ (73%) อินโดนีเซีย (71%) เวียดนาม (68%) และสิงคโปร์ (54%)²⁰

(1.4) แนวทางการแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน

มาตรการที่เกี่ยวกับการต่อต้านการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)			
ประเทศ	มาตรการทางกฎหมาย	มาตรการทางสังคม	หมายเหตุ
สหรัฐอเมริกา USA	1. กฎหมายระดับรัฐบาลกลาง (Federal Law) มิได้บัญญัติไว้โดยตรง 1.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพลเมือง (Federal civil rights laws) 1.2 กฎหมายว่าด้วยสิทธิพลเมือง ค.ศ.1964 (The Civil Rights Act of 1964) 2. กฎหมายระดับมลรัฐ (State Laws) อาทิ มลรัฐแมริแลนด์ Maryland), มลรัฐนอร์ทแคโรไลนา (North Carolina), มลรัฐแมสซาชูเซตส์ (Massachusetts), มลรัฐแคลิฟอร์เนีย (California) กำหนดให้		

¹⁸PPTVHD36, 2567, ผลชี้วัดสุขภาวะดิจิทัลคนไทย ปี 67 พบ “ไซเบอร์บูลลี่” มีค่าเฉลี่ยแย่ง [ออนไลน์], <https://www.pptvhd36.com/news/ไอที/230797> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

¹⁹Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ, 2567, สสส.เผยเด็กไทย 54% เคยเห็นสื่อบลามกอนาจาร ช้า! โดนไซเบอร์บูลลี่ [ออนไลน์], <https://www.hfocus.org/content/2024/02/29689> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

²⁰Amnesty International Thailand, 2564, Cyberbullying การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ [ออนไลน์], <https://www.amnesty.or.th/latest/blog/879/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

มาตรการที่เกี่ยวกับการต่อต้านการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)			
ประเทศ	มาตรการทางกฎหมาย	มาตรการทางสังคม	หมายเหตุ
	เป็นการกระทำความผิดอาญา และใช้บังคับกับผู้เยาว์ด้วย		
สหภาพยุโรป EU	ธรรมนูญด้านสังคม อาทิต 1. Charter of fundamental Rights of the European Union (2012/C 326/02) 2. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (The European Convention on Human Rights) 3. The European Social Charter 4. Convention on Cybercrime มิได้บัญญัติไว้เป็นความผิดอาญาโดยตรง	สหราชอาณาจักร จัดตั้ง Parent Zone (องค์กรด้านสังคม) หรือ Social Enterprise	
แคนาดา CAN	1. กฎหมายเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ของรัฐ Nova Scotia (Cyber-safety Act 2013) 2. Intimate Images and Cyber-protection Act 2017 (เพิ่มเติมให้ครอบคลุมในเรื่องการเผยแพร่ภาพอนาจารของผู้อื่น)	Cyber-SCAN	
ญี่ปุ่น JAP	1. กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมมาตรการป้องกันการกลั่นแกล้ง (The Act for the Promotion of Measures to Prevent Bullying (Act No. 71 of 2013)) 2. กฎหมายคุ้มครองแรงงาน 2.1 กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมนโยบายด้านแรงงาน (Act on Comprehensive Promotion of Labour Policies) 2.2 กฎหมายเกี่ยวกับการห้ามเลือกปฏิบัติระหว่างหญิงชาย (Act on Securing, Etc. of Equal Opportunity and Treatment between Men and Women in Employment) 2.3 กฎหมายการมีส่วนร่วมและความก้าวหน้าของเพศหญิงในการทำงาน	บริษัทประกันภัย, การออกผลิตภัณฑ์ประกันภัย “bully insurance”	

มาตรการที่เกี่ยวกับการต่อต้านการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)			
ประเทศ	มาตรการทางกฎหมาย	มาตรการทางสังคม	หมายเหตุ
	(Act on Promotion of Women's Participation and Advancement in the Workplace)		
สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) KOE	1. Criminal Act/ Civil Act 2. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันความรุนแรงในโรงเรียน (Act on the Prevention of and Counter Measures against Violence in Schools)		
ฟิลิปปินส์ PHL	1. กฎหมายว่าด้วยการต่อต้านการกลั่นแกล้ง (The Anti-Bullying Act, RA. 10627) 2. ประมวลกฎหมายอาญาของฟิลิปปินส์ (The Revised Penal Code (Act No.3815, s.1930)) 3. ประมวลกฎหมายแพ่ง (An Act to Ordain and Institute the Civil Code of the Philippines, RA.386) 4. กฎหมายว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ (Cybercrime Prevention Act of 2010, RA. 10175)	Law enforcement agency	
ออสเตรเลีย AUS		eSafety Commissioner	
ประเทศไทย THAI	1. รัฐธรรมนูญ 2. ประมวลกฎหมายอาญา 3. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ 4. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 5. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 6. กฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2564, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542	1. ปรึกษาเพื่อนสนิทหรือคนที่ไว้ใจ นักจิตวิทยา/ การมีแหล่งสนับสนุนทางสังคม (Social support) 2. เพิ่มบทบาทของพ่อแม่และครู 3. รายงานรูปแบบการกลั่นแกล้งในพื้นที่ไซเบอร์ไปยังผู้ดูแลระบบ 4. สัมมนาเชิงปฏิบัติการ/ ประชาสัมพันธ์ “ASEAN Stop Cyberbullying Workshop 2019” เป็นต้น	

2) แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2.1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

(2.1.1) แนวคิดและทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม (Crime Triangle Theory) มาร์กัส เฟลสัน และลอว์เรนซ์ โคเฮน (Cohen et al., 1979)(Marcus Felson and Lawrence E. Cohen, 1974-1975) ได้อธิบายไว้ในงานเรื่อง “Social Change and Crime Rate Trends: A Routine Activity Approach” ถึงหลักการและแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมว่า หมายถึง การคาดการณ์ การรับรู้ และการประเมินความเสี่ยงด้านอาชญากรรม และการริเริ่มดำเนินการเพื่อลดหรือขจัดความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดอาชญากรรม เมื่อสามารถป้องกันอาชญากรรมก็จะป้องกันการตกเป็นเหยื่อ ซึ่งอาชญากรรมจะเกิดขึ้นนั้นต้องมีองค์ประกอบ 3 ประการ นั่นคือ ความปรารถนา ความสามารถ และโอกาส องค์ประกอบแต่ละอย่างเหล่านี้ประกอบขึ้นเป็น “ฝ่าย” ในสามเหลี่ยมป้องกันอาชญากรรม และหากจำกัด ขจัด หรือกำจัดเอา 1 ใน 3 ส่วนนี้ออกไป อาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น ดังนี้ 1. ผู้กระทำความผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการ (Desire) จะก่อเหตุหรือลงมือกระทำความผิด, 2. เหยื่อ (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่ หรือวัตถุสิ่งของ ที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้าย มุ่งหมายกระทำต่อ หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการ และ 3. โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมที่ผู้กระทำความผิดหรือคนร้ายมีความสามารถจะลงมือกระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรม และได้เสนอแนวคิดในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม หรือการป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรม โดยต้องพยายามทำอย่างไรก็ตามที่จะให้องค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งหายไปก็จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้น ดังนั้น ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ควรนำแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมเชิงรุก กล่าวคือ ต้องพยายามทำให้องค์ประกอบการเกิดอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งของสามเหลี่ยมหายไปนั่นเอง²¹

(2.1.2) แนวคิดและทฤษฎีไร้ตัวตน ได้อธิบายถึง การปกปิดตัวตนเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้คนไม่รู้จักคุ้นเคยกันในชีวิตจริงมีพฤติกรรมการสื่อสารที่มีแนวโน้มรุนแรงต่อกันมากขึ้นบนโซเชี่ยลมีเดีย เช่น การใช้ถ้อยคำเสียดสี รุนแรง คำทอ (hate speech) และการกลั่นแกล้งกันบนโลกออนไลน์ (cyber-bullying) เพราะคิดว่าไม่มีใครสามารถสืบสาวมาถึงตัวได้ เนื่องจากที่ผู้กระทำกล่าวกระทำความผิดบนโลกออนไลน์ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการ “ไร้ตัวตน” ความนิรนามของโลกออนไลน์ที่ไม่สามารถระบุตัวตนของผู้กระทำความผิดได้ จึงทำให้เกิดความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถหลบหนีจากความผิดหรือไม่ต้องรับโทษได้²²

(2.1.3) แนวคิดและทฤษฎีการเปลี่ยนพื้นที่ (Space Transition Theory of Cyber Crimes) นักอาชญาวิทยาชาวอินเดีย Karuppannan Jaishankar ได้ตั้งทฤษฎีใหม่โดยมีสมมติฐานที่อาจสรุปได้ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ในโลกกายภาพกับในโลกไซเบอร์มีความแตกต่างกัน และโดยธรรมชาติมนุษย์มักมีความเปลี่ยนแปลงเมื่อเคลื่อนย้ายหรือเปลี่ยนแปลงพื้นที่ พฤติกรรมที่แสดงออกมาอาจจะสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกันในสองพื้นที่นั้น (สาวตรี สุขศรี, กฎหมายว่าด้วยอาชญากรรมคอมพิวเตอร์และอาชญากรรมไซเบอร์, 2564) อนึ่ง การพัฒนาทางเทคโนโลยี กิจกรรมต่าง ๆ ที่ถูกย้ายจากโลกจริงเข้าไปสู่โลกเสมือนจริงไม่หยุดนิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลา ทำให้อาชญากรไม่ต้องแบกรับสถานภาพบางอย่างแบบเดียวกับโลกจริง เช่น

²¹พิมพ์ธรา พัสทุประดิษฐ์, 2563, แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 [ออนไลน์], <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/QLLJ/article/view/244258/165950> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

²²คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2566, ความรู้ทางกฎหมายหลากหลายและเข้าใจง่าย ชุดที่ 20 : CYBER CRIME เมื่อโลกออนไลน์ เต็มไปด้วยอาชญากรรม : อาชญาวิทยาและบทบาทของกฎหมาย [ออนไลน์], <https://www.law.tu.ac.th/tulawinfographic20/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

สถานะทางสังคม ความมีชื่อเสียง ฯลฯ ทำให้ผู้คนตัดสินใจก่ออาชญากรรมบนโลกออนไลน์กันมากขึ้น²³ ซึ่งอาจจะสังเกตง่าย ๆ เช่น เพื่อนในโลกออนไลน์อาจไม่เคยรู้จักหรือเคยเจอกันในชีวิตจริงก็ได้ และเมื่ออยู่ในพื้นที่ออนไลน์พฤติกรรมที่แสดงออกอาจแตกต่างกับตัวตนในความเป็นจริงก็ได้²⁴

(2.1.4) การวิเคราะห์ปัญหาด้วย CHEERS MODEL กล่าวคือ Problem (ปัญหา) คือ ชุดของเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายที่เกี่ยวข้องที่เกิดขึ้นซ้ำ ๆ ในชุมชนที่ประชาชนทั่วไปคาดหวังว่าจะได้รับแก้ไข คำจำกัดความนี้มุ่งความสนใจไปที่องค์ประกอบที่จำเป็น 6 ประการ ซึ่งประกอบด้วย Community (ชุมชน) Harmful (อันตราย) Expectation (ความคาดหวัง) Event (กิจกรรม) Recurring (เกิดซ้ำ) และ Similarity (ความคล้ายคลึงกัน) หรือเรียกโดยย่อว่า CHEERS ในขั้นตอนการวิเคราะห์ปัญหาต้องตอบคำถามพื้นฐาน 6 ข้อ ดังนี้ ใครในชุมชนได้รับผลกระทบจากปัญหา ความเสียหายที่เกิดจากปัญหาคืออะไร คาดหวังคำตอบจากรัฐแค่ไหน เหตุการณ์ประเภทใดที่ทำให้เกิดปัญหา เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยแค่ไหน เหตุการณ์คล้ายกันอย่างไร²⁵ เมื่อวิเคราะห์ปัญหาการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ผ่าน CHEERS MODEL ได้ความว่า Community (ชุมชน) มีผลกระทบต่อเหยื่อ ครอบครัวและสังคมของเหยื่อ ประชาชน สังคม และรัฐ, Harmful (อันตราย) ต่อทรัพย์สินชื่อเสียง จิตใจ ร่างกายหรือชีวิต และเป็นปัจจัยในการก่ออาชญากรรม, Expectation (ความคาดหวัง) คือเพื่อลดปัญหาการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ลง, Event (กิจกรรม) ปัญหาดังกล่าวสัมพันธ์กับทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม, Recurring (เกิดซ้ำ) อาชญากรรมสามารถเกิดซ้ำ ต่อเนื่อง ในทุกวัย ทุกเพศ ซึ่งภาครัฐได้มีการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง และ Similarity (ความคล้ายคลึงกัน) มีความคล้ายคลึง ทั้งตัวผู้กระทำ เหตุผลที่กระทำ รูปแบบการกระทำ วิธีการจัดการแก้ไขปัญหา

(2.2) กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(2.2.1) ประมวลกฎหมายอาญา

(2.2.2) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(2.2.3) พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(2.2.4) พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

(2.2.5) มติคณะรัฐมนตรี ที่มาของกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพตามคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 กรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน

ด้านที่ 1 การป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม

ด้านที่ 2 การป้องกันอาชญากรรมโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

ด้านที่ 3 การป้องกันอาชญากรรมด้วยการป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

ด้านที่ 4 การป้องกันอาชญากรรมโดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด

ด้านที่ 5 การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการตกเป็นผู้เสียหาย

ด้านที่ 6 การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม

²³คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2566, ความรู้ทางกฎหมายหลากหลายและเข้าใจง่าย ชุดที่ 20 : CYBER CRIME เมื่อโลกออนไลน์ เต็มไปด้วยอาชญากรรม : อาชญาวิทยาและบทบาทของกฎหมาย [ออนไลน์], <https://www.law.tu.ac.th/tulawinfographic20/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

²⁴กรุงเทพธุรกิจ, 2564, แนวคิดทางอาชญากรรมไซเบอร์กับเงินในบัญชีที่หายไป [ออนไลน์], <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/968445> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

²⁵Arizona State University, 2024, Step 14 Use the CHEERS test when defining problems [ออนไลน์], <https://popcenter.asu.edu/content/step-14-use-cheers-test-when-defining-problems> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

3) วิธีการศึกษาและการวิเคราะห์หวัพาทกษ์เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา

(3.1) วิธีการศึกษา

การศึกษา เรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) คณะผู้ศึกษาได้ใช้วิธีดำเนินการศึกษาอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์ อันเป็นไปเพื่อศึกษาถึงปัญหา แนวคิด ทฤษฎี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อศึกษาแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมดังกล่าว โดยอาศัยวิธีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ อันได้แก่ การศึกษาวิจัยเอกสาร (Documentary Research) จากการค้นคว้าเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ อาทิ หนังสือ ตำรากฎหมาย คำพิพากษาของศาล รายงานวิจัย บทความวิชาการ บทความทางสื่อออนไลน์ หนังสือพิมพ์ ทั้งของประเทศไทยและต่างประเทศ ตลอดจนทั้งข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น โดยทำการคัดลอกสำเนา หรือสรุปความเพื่อใช้ในการอ้างอิง รวบรวม และเรียบเรียงเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งต้องดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องและความทันสมัยของข้อมูล จากนั้นจะนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ (Data Analysis) บนพื้นฐานของหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) อันจะเป็นประโยชน์ในการเสนอมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ต่อไป

(3.2) การวิเคราะห์หวัพาทกษ์เกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา

คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา ได้มีแบบสำรวจการศึกษาเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้รับไปเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาและวิเคราะห์เหตุการณ์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมของเหยื่อ ผู้กระทำ และสภาพแวดล้อมที่สำคัญ ในการนี้มีผู้ร่วมตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น จำนวน 146 ราย แยกพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้

(3.2.1) ฐานะผู้กระทำ

จากแบบสำรวจข้างต้น การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) บุคคลในฐานะผู้กระทำ Bully ต่อผู้อื่น พบว่า มีผู้ที่เคย Bully ผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 41.8 ซึ่งสาเหตุที่ผู้กระทำเลือกจะกระทำต่อเหยื่อมีปัจจัยมาจากหลายเหตุการณ์ ดังนี้ 1. Body shaming ทางกายภาพ เช่น อ้วน ผอม ดำ ขาว สูง เตี้ย ร้อยละ 74.2, 2. สถานะทางสังคม เช่น ความมีชื่อเสียง ระดับการศึกษา การทำงาน ความยากจน ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ร้อยละ 24.2, 3. สุขภาพ เช่น ความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ ร้อยละ 10.6 และสาเหตุอื่น ๆ อาทิ Bully ตามเพื่อน, โดนกระทำ Bully ก่อน, วิพากษ์วิจารณ์การกระทำที่ไม่เหมาะสม, เอาเรื่องส่วนตัวมาล้อเลียน ร้อยละ 3 ซึ่งผู้กระทำมีรูปแบบของการกระทำผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ 1. สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line, X (Twitter), Instagram, Tiktok ฯลฯ ร้อยละ 84.1, 2. เว็บไซต์ เช่น Pantip, Dek-d ร้อยละ 2.3, 3. E-mail และอื่น ๆ อาทิ การพูดต่อหน้า, Game online หรือ YouTube ร้อยละ 2.3

ทั้งนี้ จากความคิดเห็นส่วนใหญ่พบว่า การ Bully มักกระทำต่อบุคคลรอบข้าง หรือบุคคลที่มีความใกล้ชิดมากกว่าบุคคลที่ตนไม่รู้จัก ดังนี้ กระทำต่อเพื่อน ร้อยละ 63.6, กระทำต่อบุคคลที่ตนไม่รู้จัก ร้อยละ 27.3, ผู้ร่วมงาน ร้อยละ 23.6,ญาติหรือคนในครอบครัว ร้อยละ 9.1, ครูอาจารย์ ร้อยละ 9.1 และอื่น ๆ อาทิ ภรรยา, แฟน, แฟนเก่า, คนที่เคย Bully ตนเอง, นักการเมือง, บุคคลสาธารณะ (Public figure), คนรู้จัก, ผู้ที่เป็นที่สนใจของสังคม และสัตว์เลี้ยง ร้อยละ 5.5

และหากพิจารณาในด้านของความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายหลังจากกระทำ Bully บุคคลอื่นทาง Cyber ผู้กระทำรู้สึกสนุก ร้อยละ 51.8, รู้สึกว่าได้ระบายความรู้สึกที่เก็บกด ร้อยละ 35.7, รู้สึกมีความสุข ร้อยละ 12.5, รู้สึกมีอำนาจ ร้อยละ 8.9, รู้สึกได้รับการยอมรับหรือต้องการได้รับการยอมรับ ร้อยละ 7.1, รู้สึกมั่นใจในตนเอง

มากขึ้น ร้อยละ 5.4 และความรู้สึกประการอื่น อาทิ ให้มันรู้ชะบ้าง อย่าให้พลาดอีกนะ, เฉยๆ, กลัวว่าเขาอาจจะไม่สบายใจ, รู้สึกไม่ดี, ได้แค้นให้เค้าเจ็บปวด, ไม่รู้สึกเนื่องจากการหยอกล้อในกลุ่ม, รู้สึกผิดภายหลัง, รู้สึกสมเหตุสมผล (reasonable) ตอบโต้คนที่ Bully ตนก่อน และถือเป็นการพูดคุยกติ ร้อยละ 1.8

(3.2.2) ฐานะผู้ถูกรกระทำ (เหยื่อ)

จากแบบสำรวจข้างต้น พบว่า ผู้ที่เคยถูก Bully คิดเป็นร้อยละ 74 และผู้ที่ไม่เคยถูก Bully คิดเป็นร้อยละ 26 ซึ่งสาเหตุสำคัญที่เหยื่อเคยถูก Bully มาจากหลายพฤติกรรม ดังนี้ 1. Body shaming ทางกายภาพ เช่น อ้วน ผอม ดำ ขาว สูง เตี้ย ร้อยละ 77.9, 2. สถานะทางสังคม เช่น ความมีชื่อเสียง ระดับการศึกษา การทำงาน ความยากจน ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง ร้อยละ 36.3, 3. ทางสุขภาพ เช่น ความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ ร้อยละ 16.8 และสาเหตุอื่น ๆ อาทิ รูปภาพตอนเด็ก, ล้อชื่อพ่อแม่, ใช้กำลังทำร้ายร่างกายให้เจ็บปวด, ฟันเหยิน, ภาษาท้องถิ่น, สำเนียง, ถูกก่อกวนรังควานทางสื่อออนไลน์, รุ่นพี่มหาลัยเคยเอาชื่อกับหน้าไปเปิดเผย คิดเป็นร้อยละ 1.8

หากพิจารณาในแง่ของการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) นั้น พบว่า ผู้ที่เคยถูก Bully ทาง Cyber คิดเป็นร้อยละ 39.7 ซึ่งเป็นการ Bully ผ่านช่องทางต่าง ๆ ดังนี้ 1. สื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, Line, X (Twitter), Instagram, Tiktok ฯลฯ ร้อยละ 91, 2. เว็บบอร์ด เช่น Pantip, Dek-d ร้อยละ 6, 3. E-mail ร้อยละ 3 และอื่น ๆ อาทิ YouTube, เว็บบอร์ดที่ไม่โด่งดัง ร้อยละ 3

ทั้งนี้ จากความคิดเห็นส่วนใหญ่พบว่า การถูก Bully มักเกิดจากการกระทำของบุคคลรอบข้าง หรือบุคคลที่มีความใกล้ชิดมากกว่าบุคคลที่ตนไม่รู้จัก ดังนี้ เพื่อน ร้อยละ 65.4, ผู้ร่วมงาน ร้อยละ 30.9,ญาติคนในครอบครัว ร้อยละ 28.4, , ไม่รู้ว่าเป็นใคร ร้อยละ 28.4, ครูอาจารย์ ร้อยละ 9.9 และอื่น ๆ อาทิ ญาติฝั่งแฟน, แฟนเก่า, อดีตเพื่อนที่เลิกคบ, เพื่อนแฟน, รุ่นพี่ในคณะ, คนรู้จัก, เพื่อนใน Facebook ร้อยละ 3.7

และเมื่อพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นภายหลังการถูก Bully ทาง Cyber พบว่า บุคคลส่วนใหญ่มีการปล่อยวาง นิ่งเฉย ร้อยละ 66.3, เกิดความรู้สึกไม่สบายใจ เครียด วิตกกังวล เศร้า รู้สึกโดดเดี่ยว ร้อยละ 31.5, มีการตอบโต้ ร้อยละ 22.5, เกิดความรู้สึกอยากแค้นแค้น ร้อยละ 18, ไม่มีการส่งผลกระทบใดๆ ร้อยละ 18, Report ในระบบ ร้อยละ 10.1, มีฟ้องร้องและดำเนินคดี ร้อยละ 5.6, ขอคำปรึกษาจากผู้ที่ไม่ไวใจ ร้อยละ 5.6, และอื่น ๆ อาทิ เกิดความรู้สึกไม่มั่นใจในตัวเอง, อยากขอเดี๋ยด้วย ร้อยละ 2.2

สำหรับประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) พบว่า ควรมีมาตรการหรือเพิ่มบทลงโทษทางกฎหมายในกรณีการถูก Bully ทาง Cyber คิดเป็นร้อยละ 92.5 และไม่ควรมี คิดเป็นร้อยละ 7.5 และควรถูกกำหนดเป็นนโยบายหรือวาระแห่งชาติ ที่รัฐจักต้องดำเนินการเชิงลึกต่อไป คิดเป็นร้อยละ 80.1 และไม่ควรกำหนด คิดเป็นร้อยละ 19.9 เท่านั้น เนื่องจากความคิดเห็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 92.5 มองว่าการถูก Bully ทาง Cyber นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่น ๆ เช่น การทำร้ายร่างกาย การล่อลวงละเมิด การประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เป็นต้น ประกอบกับ เห็นว่าการ Bully ทาง Cyber เกิดจากสาเหตุหลายประการที่มาจากตัวผู้กระทำ ดังนี้ พฤติกรรมส่วนบุคคลในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ร้อยละ 84.9, สภาพจิตใจและความรู้สึก ร้อยละ 74, ครอบครัว สถานะทางสังคม และการเลี้ยงดู ร้อยละ 73.3, การอบรมสั่งสอนและการศึกษา ร้อยละ 64.4, สภาพชุมชน และสภาวะแวดล้อมทางสังคม ร้อยละ 57.5, สภาพทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 39 และสาเหตุอื่น ๆ อาทิ การเข้าถึงง่ายและไม่มีการเผชิญหน้า, การไม่จำเป็นต้องแสดงตัวของผู้กระทำ, เกิดจากวัยวุฒิและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ และเพราะความสนุกเนื่องจากไม่รู้จักอีกฝ่าย เป็นต้น ร้อยละ 0.7 และมีเพียงความคิดเห็นร้อยละ 7.5 เท่านั้นที่ไม่เห็นด้วยกับเรื่องดังกล่าว

เมื่อนำรูปแบบการกระทำความผิดหรือแผนประทุษกรรมมาวิเคราะห์ตามแนวคิดและทฤษฎีสามเหลี่ยมอาชญากรรม สามารถวิเคราะห์และแยกพิจารณาเป็น 3 องค์ประกอบ ผ่านกรอบความคิด “ก. ข. ค.” ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คือ ผู้กระทำผิด/คนร้าย (Offender) หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการจะก่อเหตุหรือต้องการลงมือกระทำความผิดตามแผนประทุษกรรม ได้แก่ ก.การศึกษาค้นคว้า ก.การอุปทานหมู่ ก.การไร้ตัวตน ก.การมีอำนาจ ก.การเล่นสนุก ก.การกระหายทรัพย์ ก.การตั้งแค้น ก.การมีอคติต่อเหยื่อหรือสังคม ก.การเก็บกดหรือการมีอาชญากรรมทางจิต หรือ ก.การโกรธแค้น เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 2 คือ โอกาส (Opportunity) หมายถึง ช่วงเวลา (Time) และสถานที่ (Place) ที่เหมาะสมในการก่ออาชญากรรมตามแผนประทุษกรรม ได้แก่ การมีโอกาสนี้เนื่องจาก ข.เข้าหาเหยื่อ ข.เข้าถึงข้อมูล ข.ข่มขู่และขู่ดริต หรือ ข.ขาดมาตรการในการป้องกันและปราบปราม เป็นต้น

องค์ประกอบที่ 3 คือ ผู้เสียหาย (Victim)/เป้าหมาย (Target) หมายถึง บุคคล สถานที่หรือเป็นเป้าหมายที่ต้องการกระทำความผิดตามแผนประทุษกรรม ได้แก่ ผู้เสียหายมี ค.ความมีชื่อเสียง ค.ความอาย ค.ความกลัว ค.ความแปลกแยกทางสังคม ค.ความอ่อนด้อยอ่อนไหวทางอารมณ์ ค.ความเกลียดชัง ค.ความอ่อนแอ ค.ความแตกต่างในเชิงกายภาพ ค.ความบกพร่องทางร่างกาย หรือ ค.ความไม่รู้ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การป้องกันไม่ให้เกิดอาชญากรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพยายามตัดองค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรมด้านใดด้านหนึ่งให้หายไป ซึ่งองค์ประกอบแต่ละด้านถือเป็นรากของปัญหาอาชญากรรมดังกล่าว เพื่อให้ปัญหาอาชญากรรมดังกล่าวไม่เกิดขึ้น หากแต่เมื่อพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งหมด ประกอบกับปัญหาข้อเท็จจริงและผลกระทบด้านต่าง ๆ ในภาพรวมที่เกิดขึ้นในสังคม สะท้อนให้เห็นว่า มาตรการหรือแนวทางดังกล่าวที่มีอยู่ในปัจจุบัน ยังคงไม่เพียงพอต่อความต้องการของสังคม และมีได้ลดการเกิดปัญหาอาชญากรรมโดยการตัดรากใหญ่ของปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธธรรมาจารย์จึงให้ความสำคัญในการพยายามตัดองค์ประกอบของสามเหลี่ยมอาชญากรรม ด้านองค์ประกอบที่ 1 คือ ผู้กระทำผิด/คนร้าย (Offender) ให้หายไป เนื่องจากเห็นว่า ผู้กระทำสามารถกระทำการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) กับใคร ที่ไหน เมื่อไหร่ก็ได้ ผู้กระทำยังสามารถจะตอกย้ำความรุนแรงนั้นได้อย่างต่อเนื่อง ซ้ำๆ ผ่านระบบสื่อสารสังคมออนไลน์ได้ตลอด 24 ชั่วโมง รวมไปถึงการร่วมกระทำในลักษณะกลุ่มบุคคล ในขณะเดียวกันผู้ถูกระทำ (เหยื่อ) กลับไม่สามารถปกป้องตนเอง ตลอดจนรัฐอาจไม่สามารถติดตามหรือนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้ กลายเป็นความล้มเหลวของกระบวนการยุติธรรม อันเป็นต้นเหตุนำไปสู่ความรุนแรงในหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นความเสียหายในแง่ของทรัพย์สิน ชื่อเสียง ร่างกายหรือชีวิต อีกทั้งยังอาจขยายตัวไปสู่การก่ออาชญากรรมอื่น ๆ จากตัวผู้กระทำหรือผู้ถูกระทำ (เหยื่อ) ได้เช่นกัน

ส่วนที่ 3 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

1) บทสรุป

คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา ได้พิจารณาปัญหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) และกรณีคล้ายคลึงกัน ซึ่งเคยเกิดขึ้นทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ พบว่าการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) บางกรณีครอบคลุมความผิดตามบทบัญญัติกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ ประมวลกฎหมายอาญา, ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 เป็นต้น หากแต่บางกรณีอาจจะมีข้ออาชญากรรม ทว่ากลับเป็นต้นเหตุนำไปสู่ปัญหาการก่ออาชญากรรมประเภทต่างๆ ได้ต่อไป อาทิ การหมิ่นประมาท การทำร้ายร่างกาย การพกพาอาวุธปืน การฆ่าผู้อื่น หรือการฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน เป็นต้น ดังนั้น การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) จึงส่งผลกระทบต่อผู้ถูกระทำ (เหยื่อ) หลายประการ เรียงลำดับความรุนแรงจากน้อยไปหามากดังนี้ 1. ด้านทรัพย์สิน 2. ด้านชื่อเสียง 3. ด้านจิตใจ 4. ด้านร่างกายหรือชีวิต และ 5. ด้านปัจจัยในการก่ออาชญากรรม นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ ซึ่งรัฐจะต้องสูญเสียงบประมาณในการพัฒนามาตรการป้องกันแก้ไขฟื้นฟู รวมทั้งการเยียวยาความเสียหาย ผลกระทบต่อปัจจัยทางสังคม เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงาน รวมถึงสังคมออนไลน์ที่นิยมในปัจจุบันด้วย รวมถึงผลกระทบปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งการถูก Bully อาจเป็นพลังกระตุ้นหรือพลังผลักดันให้บุคคลกระทำความผิดอื่น ๆ ได้ต่อไป จึงกล่าวได้ว่าผลกระทบจากการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) อาจทวีความรุนแรงจนกลายเป็นปัญหาอาชญากรรมในอนาคตได้

กอบรับ ผู้กระทำความผิดมีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำ เนื่องจากปัจจุบันมีการพัฒนาทางเทคโนโลยี กิจกรรมต่าง ๆ ได้ถูกย้ายจากโลกจริงเข้าไปสู่โลกเสมือนจริง ไม่หยุดนิ่ง และเคลื่อนไหวตลอดเวลา ความนิรนามของโลกออนไลน์ที่ไม่สามารถระบุตัวตนของผู้กระทำความผิดได้ ทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องแบกรับสถานภาพบางอย่างเช่นเดียวกับโลกจริง จึงตัดสินใจก่ออาชญากรรมบนโลกออนไลน์กันมากขึ้น สอดคล้องกับหลักทฤษฎีไร้ตัวตน ทฤษฎีการเปลี่ยนพื้นที่ และผลสำรวจการศึกษาเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ที่คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา ได้ดำเนินการประมวลผล กล่าวคือสาเหตุของผู้กระทำความผิดจากพฤติกรรมส่วนบุคคลในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การเข้าถึงง่ายและไม่มีการเผชิญหน้ากับเหยื่อ การไม่จำเป็นต้องแสดงตัวของผู้กระทำ หรือกระทำเพราะความสนุกเนื่องจากไม่รู้จักอีกฝ่าย ซึ่งสูงถึงร้อยละ 85.6 จากสาเหตุทั้งหมด

ฉะนั้น จากปัญหาข้อเท็จจริงและผลกระทบที่เกิดขึ้น การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) จึงเป็นปัญหาซับซ้อนที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน และหน่วยงานหลายภาคส่วน การสร้างนวัตกรรมเพื่อป้องกันจะสามารถช่วยให้ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์รู้จักวิธีรับมือและลดปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ อนึ่ง ย่อมเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในรูปแบบดังกล่าวให้สอดคล้องและเป็นไปตามกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 กล่าวคือ เป็นการสร้างชุมชนออนไลน์ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม โดยการเฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำความผิด ลดโอกาสการตกเป็นผู้เสียหาย และเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรในการป้องกันอาชญากรรม

2) ข้อเสนอแนะ

คณะผู้ศึกษา กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา ขอเสนอแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ด้วยมาตรการ “4D Cyber-bullying” โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) Deep Policy

การดำเนินการ : รัฐดำเนินการกำหนดวาระแห่งชาติ หรือนโยบายต่อต้านการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เชิงลึก อาทิ มาตรการป้องกัน ป้องปราม วิธีการร้องเรียน การได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย หรือการเยียวยาความเสียหาย เป็นต้น เพื่อกำหนดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพิ่มการสร้างชุมชนออนไลน์เชิงบวกโดยวิธีการสนับสนุนให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าร่วมกลุ่มหรือชุมชนออนไลน์ที่ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวกและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจัดทำ Stop Bullying Campaign เพื่อสร้างแรงกระตุ้นและการตระหนักรู้ในการต่อต้านการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ให้ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์มีพฤติกรรมเชิงบวกบนชุมชนออนไลน์ อีกทั้งส่งเสริมให้ยอมรับและเคารพความแตกต่างของปัจเจกบุคคลในด้านต่าง ๆ อาทิ สถานะทางสังคม, Body shaming ทางกายภาพ, เพศ เชื้อชาติ, ศาสนา, ความเชื่อ หรือความชอบส่วนตัว เป็นต้น

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และสำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.)

ระยะเวลา : เดือนที่ 1 (ไม่มีงบประมาณในการดำเนินการ)

2.2) Deep Talk

การดำเนินการ : รัฐดำเนินการให้คำปรึกษา เสริมสร้างการรับรู้ และการสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ เริ่มตั้งแต่สถาบันครอบครัว โรงเรียน สถานที่ทำงาน และสื่อสังคมออนไลน์ เพิ่มระบบการช่วยเหลือทางจิตวิทยาออนไลน์หรือการให้คำปรึกษาออนไลน์จากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา เพื่อช่วยให้ผู้ที่ถูกประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) สามารถได้รับการสนับสนุนในเวลาที่ต้องการ ผ่านสื่อดิจิทัล หรือ Application โดยพัฒนา Application เพื่อให้บริการบำบัดหรือคำปรึกษาทางจิตใจผ่านออนไลน์ซึ่งช่วยให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการ Bully จนเกิดความรู้สึกไม่สบายใจ เครียด วิตกกังวล เศร้า หรือรู้สึกโดดเดี่ยว สามารถเข้าถึงการสนับสนุนจากสังคมได้โดยไม่ต้องออกจากบ้าน โดยให้บริการสนับสนุนทางจิตใจผ่านแชทบอท ใช้ AI และ Chatbots ที่มีความสามารถในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการ Bully ได้ทันทั่วถึง และพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้หรือคอร์สออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) วิธีการป้องกัน รวมถึงวิธีการตอบโต้อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.), กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.), กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

ระยะเวลา : เดือนที่ 2 – 3 (ใช้งบประมาณที่ได้รับตามภารกิจงาน)

2.3) Deep Record

การดำเนินการ : รัฐดำเนินการจัดเก็บประวัติอาชญากรรม เฉพาะกรณีที่มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด ข้อมูลทางคดี พฤติการณ์และความร้ายแรงของความผิดในคดี ลักษณะและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) รวมถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของไทย และจัดเก็บหรือรวบรวมรายงานสถิติเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนามาตรการป้องกันต่อไปในอนาคตได้ กอปรกับ สามารถวิเคราะห์ประมวลผลเพื่อนำไปสู่การ “Blacklist IP Address” ผู้กระทำ

: จัดทำระบบการลงโทษและให้รางวัล โดยวิธีการกำหนดค่าคะแนนผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ในการโพสต์ข้อความ คลิปวิดีโอ คอมเมนต์ ฯลฯ เก็บประวัติการรายงานเหตุการณ์ Bully อย่างโปร่งใสให้รางวัลแก่ผู้ที่แสดงพฤติกรรมที่ดีหรือมีส่วนร่วมในการต่อต้านการ Bully พร้อมทั้งลงโทษสำหรับผู้กระทำผิดต่อไปได้

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.), กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.)

ระยะเวลา : เดือนที่ 3 – 6 (ใช้งบประมาณที่ได้รับตามภารกิจงาน)

2.4) Deep Text AI

การดำเนินการ : รัฐดำเนินการจัดทำระบบวิเคราะห์ข้อความของผู้ใช้งานสื่อออนไลน์ ใช้ AI ตรวจสอบข้อความที่มีลักษณะเป็นการ Bully เช่น คำพูดที่เหยียดหยามหรือทำให้เกิดความเจ็บปวด เพื่อกรองข้อความอัตโนมัติ และลดการเผยแพร่ข้อความที่เป็นอันตรายไม่ให้เผยแพร่ออกไปบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ หากมีการข่มขู่หรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมให้ระบบแจ้งเตือนทันที สร้าง Application ที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์สามารถรายงานเหตุการณ์ Bully ออนไลน์ได้ง่าย สะดวกรวดเร็ว บล็อกและมีฟีเจอร์ควบคุมการแสดงความคิดเห็นให้ผู้ใช้งานสามารถบล็อกหรือจำกัดผู้ที่กระทำไม่เหมาะสมไม่ให้ติดต่อหรือแสดงความคิดเห็นในโพสต์ของตนได้อีกทั้งสร้างเครื่องมือและฟีเจอร์สำหรับการตั้งค่าความปลอดภัย เพิ่มการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวที่เพิ่มขึ้นให้ผู้ใช้งานสื่อสังคมออนไลน์สามารถตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในโปรไฟล์ของตนได้อย่างละเอียด เช่น การจำกัดการมองเห็นโพสต์หรือข้อมูลส่วนตัวของตนเองเฉพาะกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่เชื่อถือได้ เป็นต้น

: จัดตั้งหน่วย “eSafety Thailand” ขึ้นภายใต้สังกัดกองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยในสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีบทบาทหน้าที่และอำนาจประการสำคัญ ดังนี้

1. การจัดการปัญหาการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ตกเป็นเหยื่อ เช่น นักเรียนที่ถูกคุกคามบนสื่อสังคมออนไลน์ และมีอำนาจบังคับใช้คำสั่งให้ลบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมออกจากแพลตฟอร์มออนไลน์

2. การให้ความรู้และคำแนะนำ สร้างแหล่งข้อมูลเพื่อช่วยให้ผู้คนมีความรู้ในการใช้งานอินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัย จัดอบรมและเผยแพร่ข้อมูลสำหรับโรงเรียน ผู้ปกครอง และองค์กรที่เกี่ยวข้อง

3. จัดการกับการละเมิดความเป็นส่วนตัวทางออนไลน์ (Image-based Abuse) เพื่อให้ความช่วยเหลือในกรณีที่มีการเผยแพร่ภาพหรือวิดีโอส่วนตัวโดยไม่ได้รับอนุญาต และทำงานร่วมกับแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อลบเนื้อหาเหล่านั้น

4. การป้องกันการหลอกลวงทางออนไลน์ (Online Scams) เผยแพร่คำเตือนและข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการหลอกลวงที่พบบ่อยในสื่อสังคมออนไลน์ ให้คำแนะนำวิธีป้องกันและรายงานกรณีการถูกหลอกลวง

5. สนับสนุนด้านเทคโนโลยีเพื่อความปลอดภัย (Safety by Design) ทำงานร่วมกับบริษัทเทคโนโลยีและโซเชี่ยลมีเดียเพื่อพัฒนาเครื่องมือและระบบที่ส่งเสริมความปลอดภัยของผู้ใช้งาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.), สำนักงานคณะกรรมการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.), กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (บช.สอท.) และกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.)

ระยะเวลา : เดือนที่ 7 – 12 (ใช้งบประมาณกลาง)

ส่วนที่ 4 บรรณานุกรม

วารสาร

ณัฏชา ศรีขจร. 2560. “มาตรการตามประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับการกลั่นแกล้งรังแกทางไซเบอร์ (Cyberbullying)”. **ดุลพาห**. ฉบับที่ 1 (เดือนกันยายน-ธันวาคม พ.ศ. 2560): หน้า 51.

ชมชนก โพธิ์เงิน. 2567. “มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้เสียหายตามความนัยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา : ศึกษาเฉพาะกรณีเด็กถูกกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์เป็นเหตุให้ฆ่าตัวตาย”. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี** ปีที่ 17. ฉบับที่ 1 (เดือนมกราคม-เมษายน พ.ศ. 2567): หน้า 95.

บทความออนไลน์

Amnesty International Thailan. 2564. **Cyberbullying** การกลั่นแกล้งบนโลกออนไลน์ [ออนไลน์]. <https://www.amnesty.or.th/latest/blog/879/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

Arisona State University. 2567. **Step 14 Use the CHEERS test when defining problems** [ออนไลน์]. <https://popcenter.asu.edu/content/step-14-use-cheers-test-when-defining-problems> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. 2567. **สสส.เผยเด็กไทย 54% เคยเห็นสื่อลามกอนาจาร ช้า! โดนไซเบอร์บูลลี่** [ออนไลน์]. <https://www.hfocus.org/content/2024/02/29689> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

PPTVHD36. 2567. **ผลชี้วัดสุขภาพจิตจิตคนไทย ปี 67 พบ “ไซเบอร์บูลลี่” มีค่าเฉลี่ยแย่ง** [ออนไลน์]. <https://www.pptvhd36.com/news/ไอที/230797> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

Sanook. 2561. **พระครูเสี่ยรู้หนุ่ม โดนถ่ายคลิปตอนช่วยตัวเอง แบล็คเมลล์ขู่เรียกเงิน** [ออนไลน์]. <https://www.sanook.com/news/5024134/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

Sanook. 2567. **เพจดังโพสต์อาลัย พร้อมเผยแพร่ประวัติ “บ.” ทั้งประเด็นการเป็น Human Zoo ก่อนเสียชีวิต** [ออนไลน์]. <https://www.sanook.com/news/9675322/> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

Sanook. 2567. **พ่อทุกข์ใจ ลูกป่วยซึมเศร้า หลังรุ่นพี่หลอกถ่ายโป๊ ปลอ่ยรูปบูลลี่ทั่ว ช้าคนทำผิดไม่ได้รับโทษ** [ออนไลน์]. <https://www.sanook.com/news/9392530/> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

กรุงเทพธุรกิจ. 2564. **แนวคิดทางอาชญากรรมไซเบอร์กับเงินในบัญชีที่หายไป** [ออนไลน์]. <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/968445> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. 2567. **“บูลลี่” ไม่ใช่เรื่อง เด็กๆ** [ออนไลน์]. <https://prgroup.hss.moph.go.th/medias/article/3522> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2566. **ความรู้ทางกฎหมายหลากหลายและเข้าใจง่าย ชุดที่ 20 : CYBER CRIME เมื่อโลกออนไลน์ เต็มไปด้วยอาชญากรรม : อาชญาวินัยและบทบาทของกฎหมาย** [ออนไลน์]. <https://www.law.tu.ac.th/tulawinfographic20/> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2565. **“วิลล์ สมิธ” ตอบ “คริส ร็อก” บทเรียนบูลลี่ โลกต้องจำ “เมียข้าใครอย่าแตะ”** [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/scoop/theissue/2354414> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2566. **รวมเรื่องจริง บูลลี่ในรั้วโรงเรียน โศกนาฏกรรม การแกล้งแค้นและความเศร้าหนุ่มเกาหลี ช้า 33 ศพ ในสหรัฐฯ ป่วยจิต โดนบูลลี่** [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/scoop/flashback/2594903> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2566. **“ว.” เล่าโมเมนต์อดีตคลิปร้องไห้หลังโดนแฉรูปร่าง ก้าวข้ามคำบูลลี่** [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/entertain/celeb/2748498> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2566. “อ.” แจงทั้งน้ำตา หลังโดน “บูลลี่” แอ็บเสียงไม่พอ ยังแอ็บทำปากเบี้ยว [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/news/society/2735982> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2567. ตร.ฟินแลนด์เผย ด.ช.วัย 12 กราดยิงในโรงเรียนดับ 1 เจ็บ 2 เพราะถูกบูลลี่ [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/news/foreign/2775895> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2567. ผูกคอสด บูลลี่หนุ่มพิชชา ทำ “ตุ๋นเย็น” เสีย ญาติสุดเศร้า ไม่ขอโทษใคร เป็นอุทาหรณ์ [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/entertain/celeb/2748498> [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

ไทยรัฐออนไลน์. 2567. พม.ส่ง จันท.ดูแล 2 ครอบครัวเหตุเด็ก 14 ปี แหวงเพื่อน จ่อหาหรือ คกก.คุ้มครองเด็ก [ออนไลน์]. <https://www.thairath.co.th/news/politic/2759219> [ค้นวันที่ 20 มกราคม 2568]

เนชั่นทีวี. 2558. หนุ่มโพสต์ภาพจรรยาจนเครื่องแบบ เข้าขอโทษที่ สน.สำราญราษฎร์ เหตุบิดเบือนข้อมูล [ออนไลน์]. <http://www.nationtv.tv/main/content /378458671> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

พิมพ์ธรา พัสดุประดิษฐ์. 2563. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยนักท่องเที่ยวของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองกำกับการ 3 กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว 1 [ออนไลน์]. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/QLLJ/article/view/244258/165950> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2568. ศัพท์บัญญัติสำนักงานราชบัณฑิตยสภา Cyber-bullying [ออนไลน์]. <https://coined-word.orst.go.th/index.php?> [ค้นวันที่ 2 มกราคม 2568]

อีจัน. 2568. สงก่าล้งใจ “หมอ จ.” ถูกบูลลี่หน้าตาที่แท้เป็นทายาทหมื่นล้าน [ออนไลน์]. https://today.line.me/th/v2/article/gzvpGrG?utm_source=lineshare [ค้นวันที่ 18 มกราคม 2568]

ส่วนที่ 5 กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา เรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ ศึกษาเฉพาะกรณี การประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) เพื่อการสำเร็จการฝึกอบรมของผู้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความยุติธรรมในสังคม Crime Prevention รุ่น 8 สามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนเป็นอย่างดีจาก พันตำรวจโท ดร. สืบสกุล เข้มทอง ผศ.ดร.นริศรา จริยะพันธุ์ และ ผศ.ดร.อัญชัญ ยุติธรรม ที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและได้กรุณาให้คำปรึกษาความรู้ ข้อคิด ข้อเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไขข้อไม่สมบูรณ์ต่าง ๆ จนกระทั่งการศึกษาครั้งนี้สำเร็จเรียบร้อย ด้วยดี คณะผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่น Crime Prevention รุ่น 8 ทุกคนที่อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือในการทำการศึกษานี้

ขอขอบคุณวิทยาลัยกิจการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม ที่จัดหลักสูตรการฝึกอบรม และให้ความอนุเคราะห์สถานที่ในการจัดทำการศึกษา

สุดท้ายนี้คณะผู้ศึกษาหวังว่างานศึกษานี้คงเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

คณะผู้ศึกษา

กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา Crime Prevention 8

มาตรการป้องกันการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)

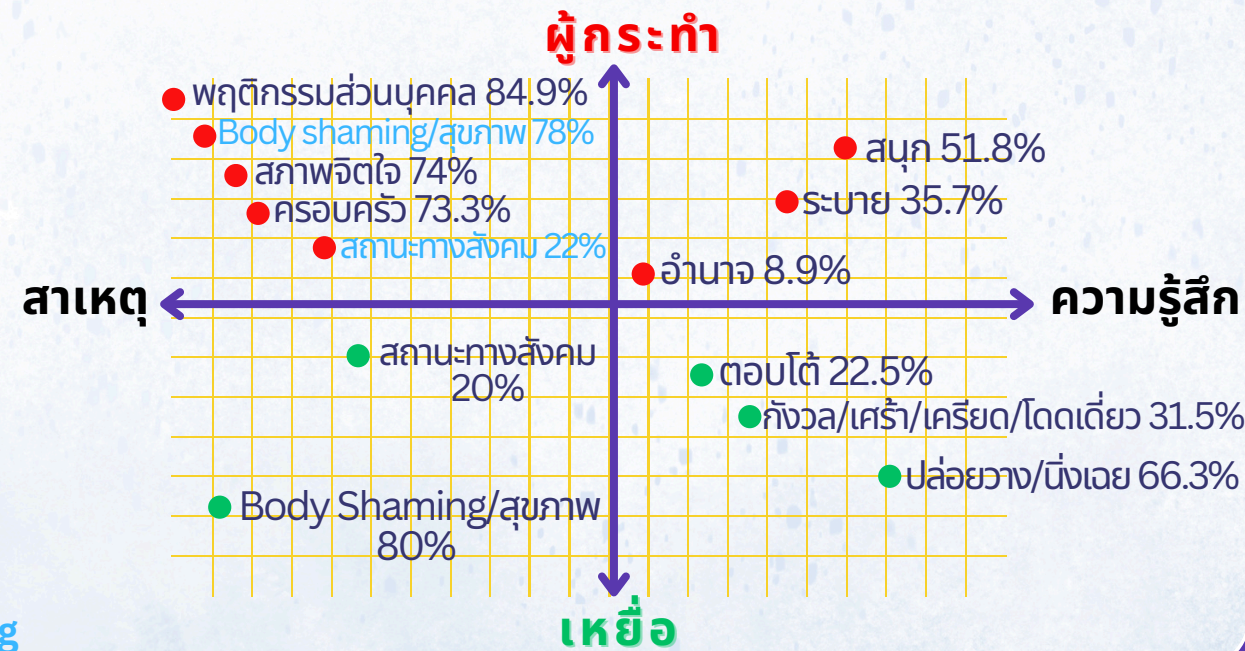
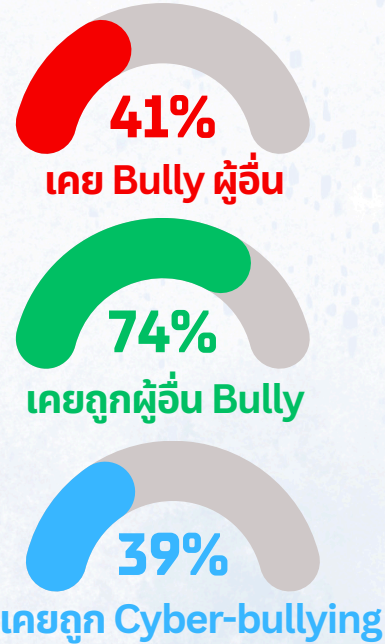
๖ กลุ่ม 5 พุทธศักราช

*Cyber-bullying หมายถึง การกลั่นแกล้ง การให้ร้าย การด่าว่า การข่มเหง หรือการรังแกผู้อื่นทางสื่อสังคมออนไลน์ ...“ไม่ใช่อาชญากรรม แต่เป็นต้นเหตุสู่การก่ออาชญากรรม ประเภทดื้อออนไลน์”

ผลการสำรวจ Cyber-bullying

ผู้ตอบแบบสอบถาม 146 คน

ผู้กระทำ

Crime Triangle Theory

โอกาส

เหยื่อ

Cyber-bullying Criteria

- บุคคลคนเดียวกระทำ Cyber-bullying* จำนวน 1 ครั้ง
- รวมกลุ่มกันกระทำ Cyber-bullying* ให้ผู้อื่นเสียหาย 1 ครั้ง
- บุคคล/กลุ่ม กระทำ Cyber-bullying* มากกว่า 1 ครั้ง

Community

เหยื่อ ครอบครัว สังคมของเหยื่อ ประชาชน สังคม รัฐ

Harmful

ต่อทรัพย์สิน จิตใจ
ชื่อเสียง ร่างกาย/
ชีวิต ปัจจัยในการ
ก่ออาชญากรรม

Event

สัมพันธ์กับทุก
สามเหลี่ยม
อาชญากรรม

วิเคราะห์ปัญหา
อาชญากรรม
CHEERS
Model

Expectation

ลดปัญหาการประทุษร้าย
บนโลกไซเบอร์

Recurring

อาชญากรรมเกิดซ้ำ
ทุกวัยทุกเพศ
ภาคีรัฐบรรณาการต่อเนื่อง

Similarity

ผู้กระทำ เหตุผลที่กระทำ รูปแบบการกระทำ วิธีการจัดการแก้ไขปัญหา

มาตรการต่อต้าน Cyber-bullying

CAN กฎหมายกลั่นแกล้งรังแกทางออนไลน์ของรัฐ (ภาพอนาจาร) Cyber-SCAN

EU ธรรมนูญด้านสังคม มีได้บัญญัติเป็นความผิดอาญา จัดตั้ง Parent Zone (Social Enterprise)

★ **ไทย** ปัญหาการกลั่นแกล้งอันดับ 2 ของโลก รองจากญี่ปุ่น (กรมสุขภาพจิต, 2563) ไม่มีกฎหมายเฉพาะและครอบคลุม เป็นเพียงการหมิ่นประมาท

- ป.อาญา และ ป.แพ่งและพาณิชย์
- พรบ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
- พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550
- พรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546
- พรบ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

Deep Policy Deep Talk Deep Record Deep Text AI

Phase 1 2 3 4

การดำเนินการ	กำหนดเป็นวาระแห่งชาติ	เสริมสร้างการรับรู้	บันทึกประวัติ Cyber-bullying = ประวัติอาชญากรรม	ตั้งหน่วยงาน eSafety
หน่วยงานรับผิดชอบ	สมช. สกมช.	ศร. พม. สร. สสส.	สตช. บข.สอก. ดศ.	สมช. สกมช. บข.สอก. ดศ.
ระยะเวลาภายใน 1 ปี	เดือนที่ 1	เดือน 2 - 3	เดือนที่ 3 - 6	เดือนที่ 7 - 12
งบประมาณ	-	งบ function ศร. พม. สร. สสส.	งบ function สตช.	งบกลาง

แนวทางการป้องกันอาชญากรรม 6 ด้าน [ตามมติ ครม. 24 มกราคม 2560]

- 01 สภาพแวดล้อม
- 02 การมีส่วนร่วมของประชาชน
- 03 ป้องกันการกระทำซ้ำ
- 04 ฝ้าระวังกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสจะกระทำซ้ำ
- 05 STOP ลดโอกาสการตกเป็นเหยื่อ
- 06 พัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากร

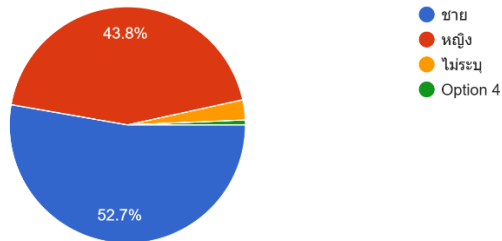

แบบสำรวจการศึกษาเรื่อง มาตรการป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ กรณีการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

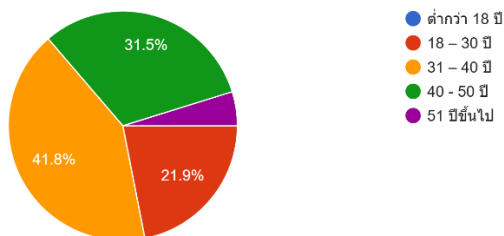
1.1 เพศ

146 responses

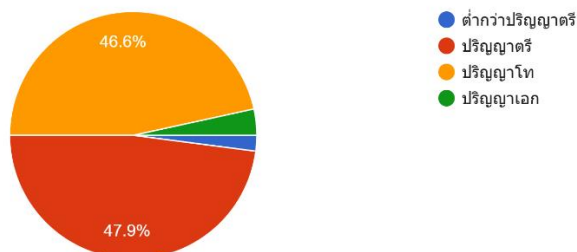
1.2 อายุ

146 responses

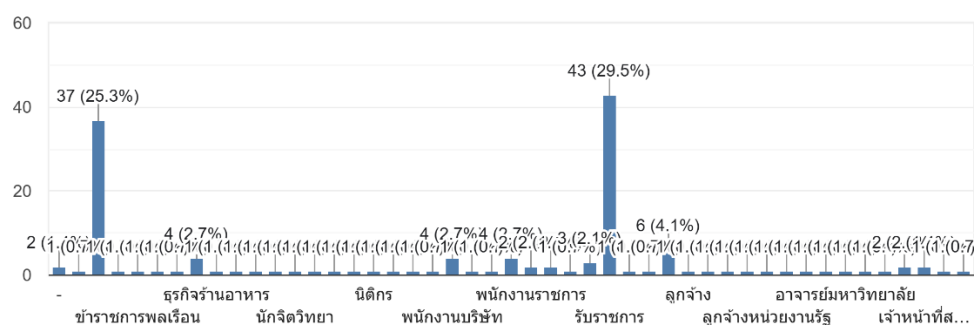
1.3 ระดับการศึกษา

146 responses

1.4 อาชีพ (โปรดระบุ)

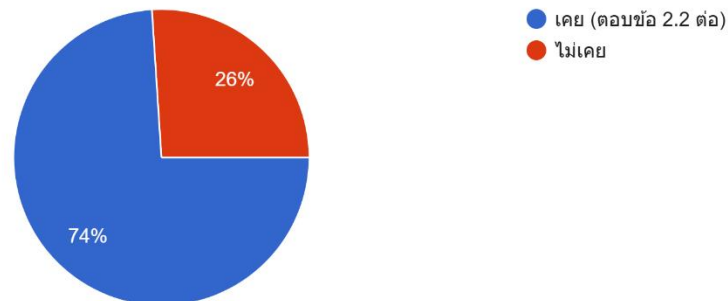
146 responses

ส่วนที่ 2 ประเด็นการถูกระทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) (เคยถูกระทุษร้ายหรือไม่)

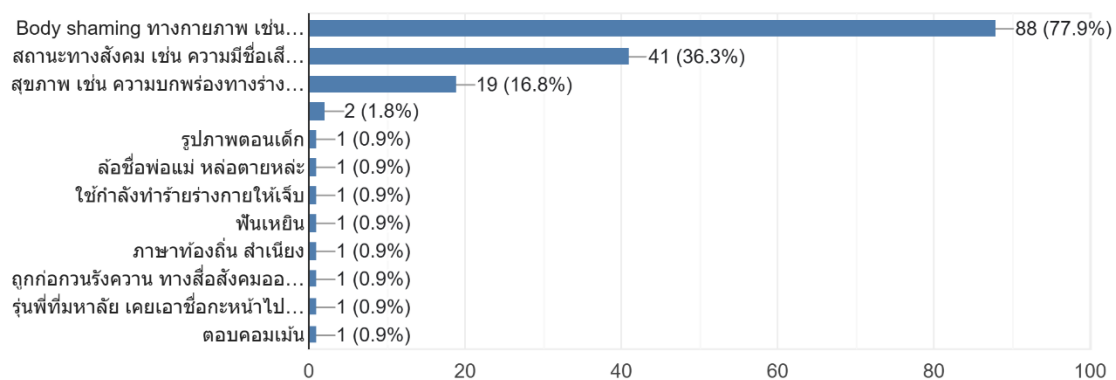
2.1 คุณเคยถูกระทุษร้ายหรือไม่

146 responses

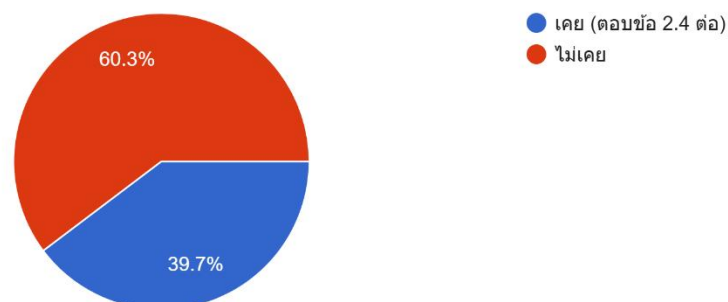
2.2 กรณีเคยถูกระทุษร้าย คุณเคยมีประสบการณ์รูปแบบใดบ้าง

113 responses

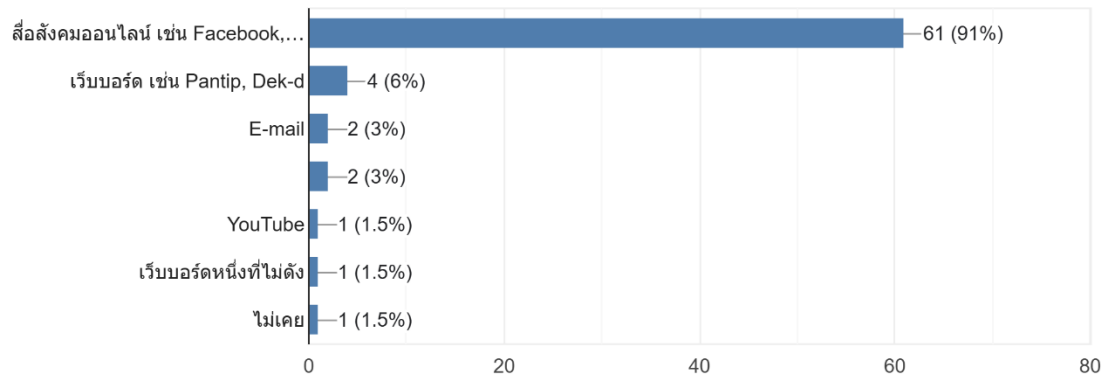
2.3 กรณีเคยถูกระทุษร้าย ทาง Cyber

146 responses

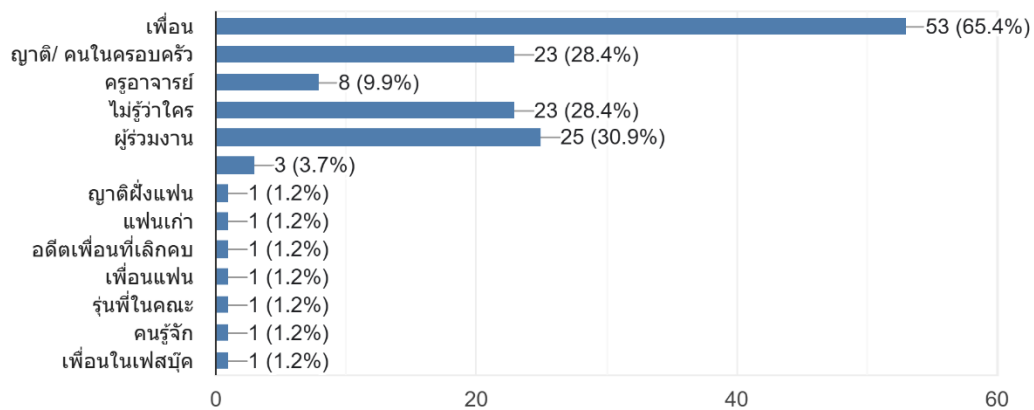
2.4 กรณีเคยถูก Bully ทาง Cyber ผ่านทางช่องทางใด

67 responses

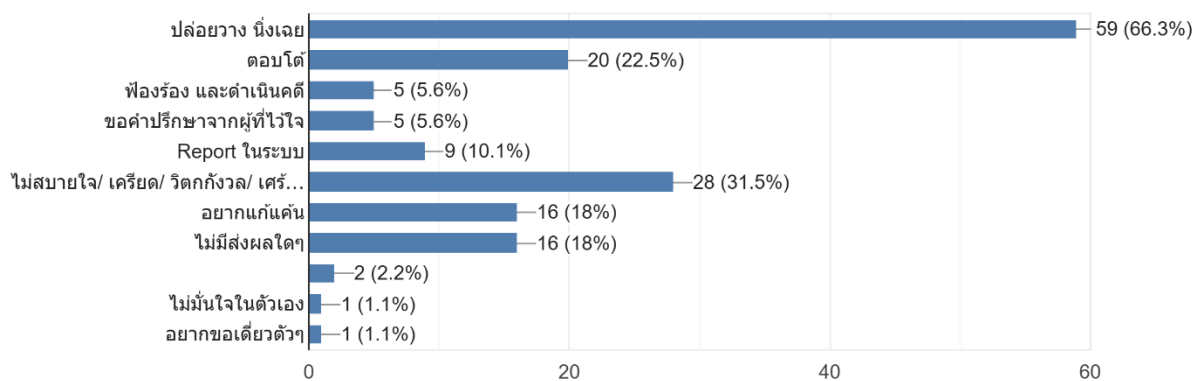
2.5 คุณเคยถูก Bully ทาง Cyber จากใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) (ตอบข้อ 6 ต่อ)

81 responses

2.6 สิ่งที่เกิดขึ้นกับคุณหลังการถูก Bully ทาง Cyber มีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

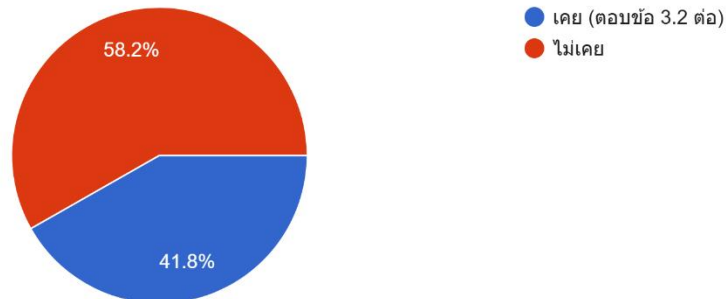
89 responses

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying) (เคย Bully คนอื่น)

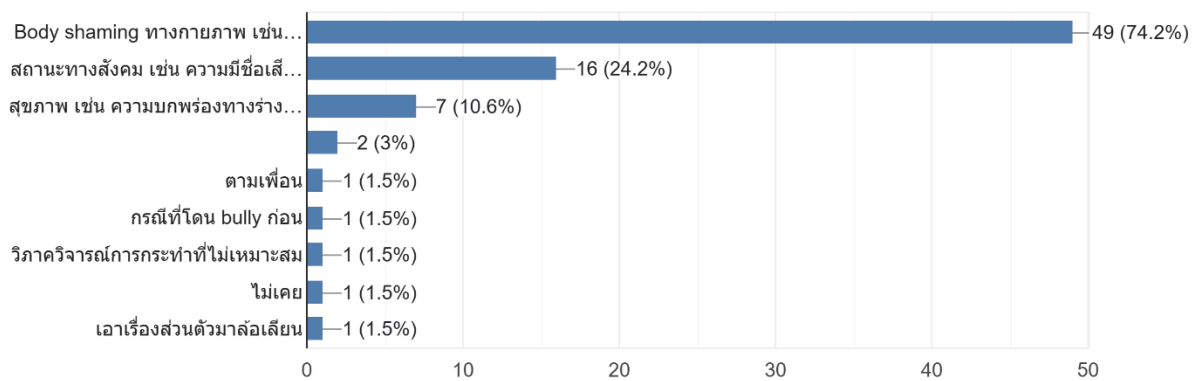
3.1 คุณเคย Bully หรือไม

146 responses

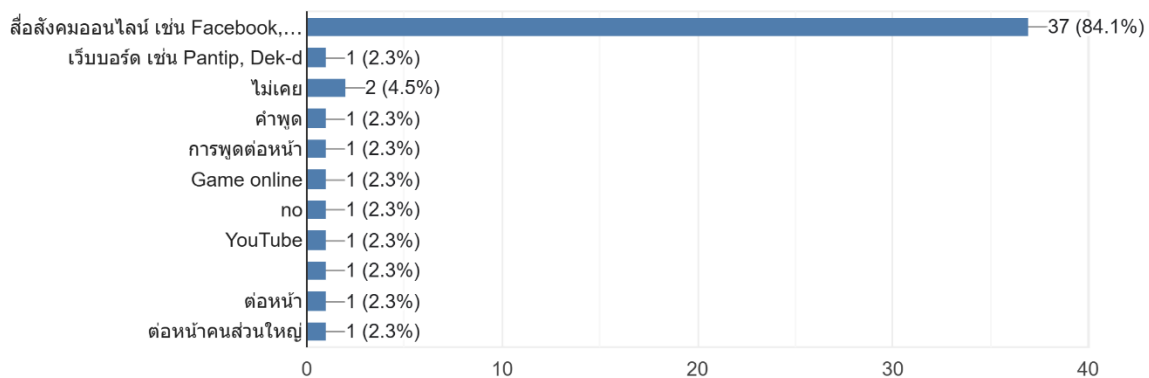
3.2 กรณีเคยกระทำ คุณ Bully บุคคลอื่นด้วยเรื่อง/เหตุผลใด

66 responses

3.3 กรณีเคย Bully ทาง Cyber คุณกระทำผ่านช่องทางใด

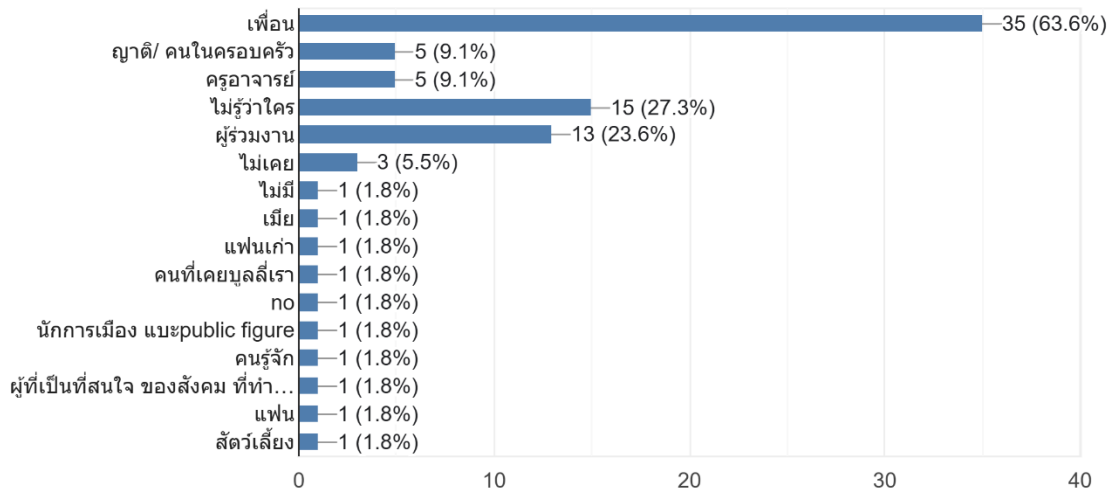
44 responses

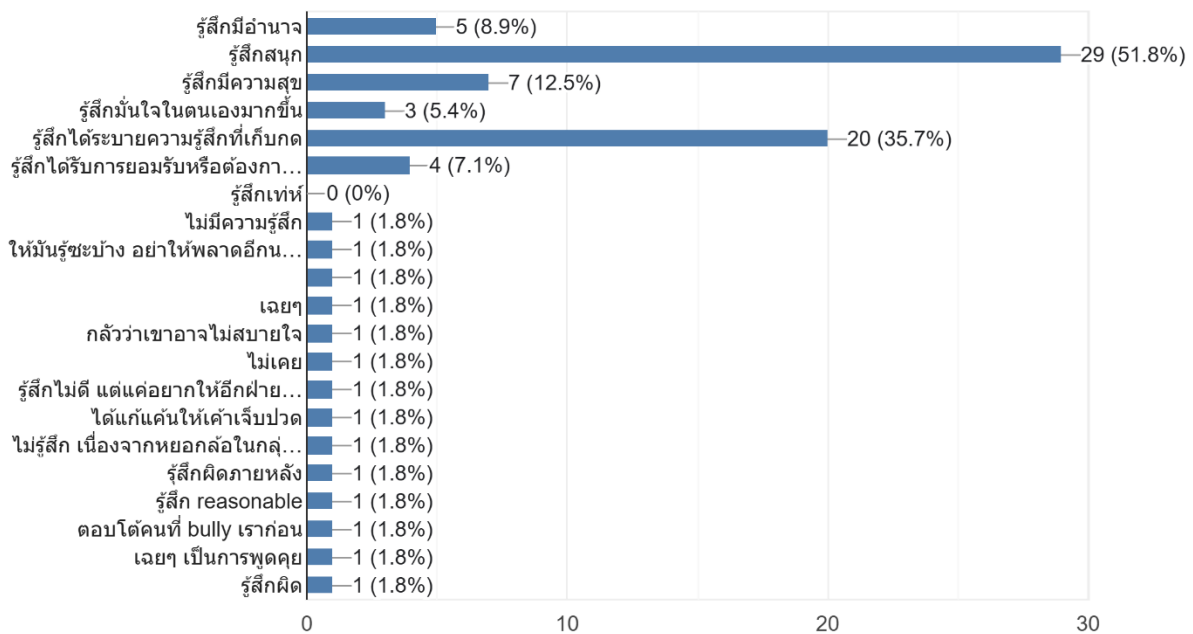
3.4 คุณเคย Bully บุคคลใดทาง Cyber บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

55 responses

3.5 ความรู้สึกเกิดขึ้นกับคุณหลังจากกระทำการ Bully บุคคลอื่นทาง Cyber อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

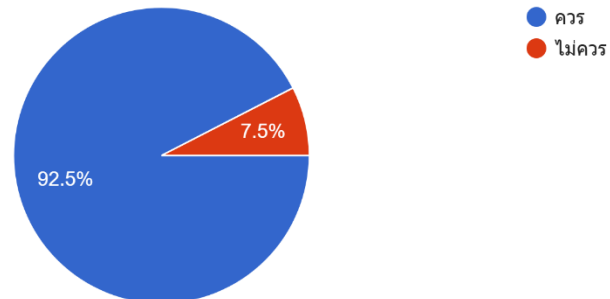
56 responses

ส่วนที่ 4 ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการประทุษร้ายบนโลกไซเบอร์ (Cyber-bullying)

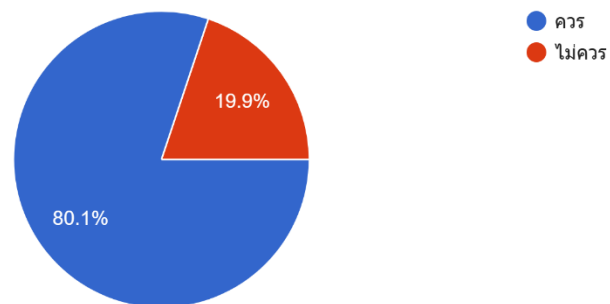
4.1 คุณคิดว่าควรมีมาตรการหรือบทลงโทษทางกฎหมายเฉพาะการถูก Bully ทาง Cyber หรือไม่

146 responses

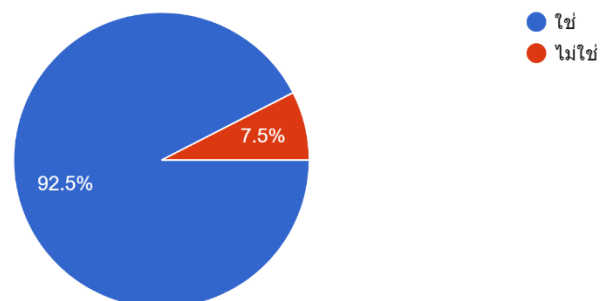
4.3 คุณคิดว่าการถูก Bully ทาง Cyber ควรถูกกำหนดเป็นนโยบาย หรือวาระแห่งชาติหรือไม่

146 responses

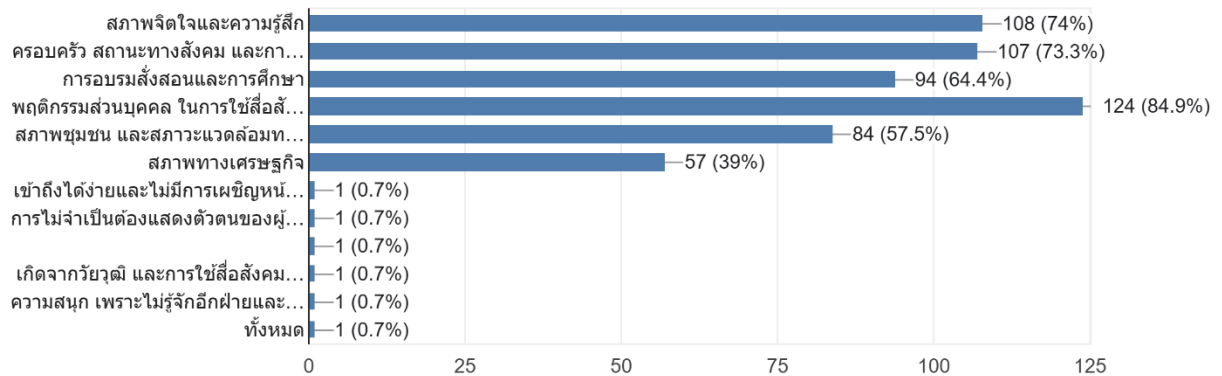
4.4 คุณคิดว่าการถูก Bully ทาง Cyber นำไปสู่ปัญหาอาชญากรรมอื่นหรือไม่ เช่น การทำร้ายร่างกาย การล่องละเมิด การประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน เป็นต้น

146 responses

4.5 คุณคิดว่าการ Bully ทาง Cyber เกิดจากสาเหตุใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

146 responses

รายชื่อคณะผู้ศึกษา
กลุ่มที่ 5 พุทธรักษา
Crime Prevention 8

ชื่อ – สกุล	ตำแหน่ง – สังกัด
1. นายจิรวุฒิ จำริญญ	นักสืบสวนสอบสวนชำนาญการ ส่วนตรวจสอบทรัพย์สิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 8 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)
2. นายชัยวิชิต พลหลา	นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ กลุ่มงานเลขานุการผู้บริหาร ส่วนเลขานุการ สำนักงานเลขานุการปลัดกรุงเทพมหานคร สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร
3. นางสาวธีรภรณ์ พงศ์พิชญามาตย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กองความมั่นคงด้านการเตรียมพร้อมและการป้องกันประเทศ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
๔. นางสาวพรรณปพร ต่วนเจริญศรี	นักพัฒนาสังคมชำนาญการ กองคุ้มครองสวัสดิภาพและเสริมสร้างคุณภาพชีวิต กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
5. นางสาวพรรณอร กิจพิทักษ์	นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ รักษาราชการแทนนักวิชาการอบรมและฝึกอบรมวิชาชีพชำนาญการพิเศษ กลุ่มงานสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ต้องขัง กองพัฒนาพฤตินิสัย กรมราชทัณฑ์
6. นายพีรวิชฎ์ ธนภฤตย์มนตรี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานรักษาความปลอดภัยและอาคารสถานที่ สำนักบริหารกลาง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
7. นายวงศ์ตระกูล มาเกตุ	พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ สำนักงานคุมประพฤติกรุงเทพมหานคร 7 กรมคุมประพฤติ
8. นางสาวอนรรรณ ทองหัตถา	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ กองบริหารคดี สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
9. นายอิสระพงษ์ บุญญา	พนักงานคุมประพฤติชำนาญการ สำนักผู้บริหาร กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
